

Załącznik nr 2
do Uchwały Nr 2/2017
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 12 stycznia 2017 r.

**RAPORT Z WIZYTACJI
(profil praktyczny)**

**dokonanej w dniach 17 – 18 września 2017 roku na kierunku
zarządzanie**

prowadzonym

**na Wydziale Finansów i Zarządzania
Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku**

Warszawa, 2017

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	7
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	8
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	8
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	8
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	14
Dobre praktyki	15
Zalecenia	15
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	15
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	15
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	31
Dobre praktyki	32
Zalecenia	33
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	33
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	33
Ad 1. Rekomendacje wpływające ze strategii technologizacji dydaktyki i ich wdrożenie....	35
Ad. 2 - Rekomendacje po Radach Programowych i ich wprowadzenie w programy kształcenia.	37
Ad. 3 - Rekomendacje wynikające z analizy wyników BAM	38
Ad. 4 - Akredytacje programu kształcenia.....	40
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	43
Dobre praktyki	43
Zalecenia	43
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	44
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	44
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	46
Dobre praktyki	46
Zalecenia	46
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	46
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	47
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	49

Dobre praktyki	49
Zalecenia	49
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia	50
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	50
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	51
Dobre praktyki	51
Zalecenia	51
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	51
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	52
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	54
Dobre praktyki	54
Zalecenia	54
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	54
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	54
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	57
Dobre praktyki	57
Zalecenia	57
5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	58
Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Marek Lisiński, członek PKA

Członkowie:

1. Dr hab. Wiesław Ciechomski – członek PKA
2. Prof. dr hab. inż. Stefan Wrzosek – członek PKA
3. Mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA ds. postępowania oceniającego
4. Mgr Marcin Wojtkowiak – ekspert PKA ds. pracodawców
5. Tomasz Kocoł – ekspert PKA ds. studenckich

1.2. Informacja o procesie oceny

Wizytacja na Wydziale Finansów i Zarządzania Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku na kierunku *Zarządzanie* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz pierwszy.

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z procedurą oceny obowiązującą w Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Zespół Oceniający odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia wykazu spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni i ocenianej jednostki oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji; dokonano także podziału zadań pomiędzy członków Zespołu. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie raportu samooceny oraz dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku, Samorządem Studenckim, pracownikiem Biura Karier, przedstawicielami Kół Naukowych, z osobami odpowiedzialnymi za wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, a także z interesariuszami zewnętrznymi, tj. przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Przed zakończeniem wizyty dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu poinformował Władze Uczelni i Wydziału na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	Zarządzanie
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia I i II stopnia
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Studia stacjonarne (I stopnia) Studia niestacjonarne (I i II stopnia)
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	Kierunek <i>Zarządzanie</i> przyporządkowano do obszaru nauk społecznych
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	Dziedzina nauk ekonomicznych w dyscyplinie: nauki o zarządzaniu, (jako wiodąca), ekonomia i finanse
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	Studia I stopnia – 6 semestrów – 185 pkt. ECTS Studia II stopnia – 4 semestry – 127 pkt. ECTS
Wymiar praktyk zawodowych / liczba godzin praktyk	12/480
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	Oferowane specjalności na studiach I stopnia: 1. Biznes międzynarodowy 2. Gospodarowanie nieruchomościami 3. Marketing i nowe media 4. Menedżer BHP 5. Psychologia w biznesie 6. Zarządzanie projektami 7. Zarządzanie przedsiębiorstwem 8. Zarządzanie zasobami ludzkimi Oferowane specjalności na studiach II stopnia: 1. Marketing i komunikacja społeczna 2. Menedżer turystyki eventowej i biznesowej 3. Menedżer w turystyce i hotelarstwie 4. Psychologia w zarządzaniu 5. Zarządzanie projektami IT 6. Zarządzanie przedsiębiorstwem 7. Zarządzanie usługami informatycznymi 8. Zarządzanie zasobami ludzkimi 9. Doradca Rozwoju Osobistego Specjalność Podyplomowa: Akademia Coachingu 10. Psychologia w zarządzaniu; Specjalność podyplomowa: Psychologia biznesu (z Certyfikatem Franklin University)

	<p>11. Zarządzanie biznesem; Specjalność podyplomowa: Studia menedżerskie</p> <p>12. Zarządzanie projektami w przedsiębiorstwie; Specjalność podyplomowa: zarządzanie projektami (IPMA)</p> <p>13. Marketing nowych mediów; Specjalność podyplomowa: Marketing innowacyjny (z Certyfikatem Franklin University)</p> <p>14. Menedżer HR; Specjalność podyplomowa: Zarządzanie zasobami ludzkimi (z Certyfikatem Franklin University)</p> <p>15. Zarządzanie BHP; Specjalność podyplomowa: Bezpieczeństwo i higiena pracy (z Certyfikatem Audytora Wewnętrznego BHP)</p> <p>16. Zarządzanie nieruchomościami; Specjalność podyplomowa: Zarządzanie inwestycjami i nieruchomościami</p>	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	<p>Studia I stopnia – licencjat</p> <p>Studia II stopnia – magister</p>	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	<p>Studia I stopnia – 19 osób</p> <p>Studia II stopnia – 15 osób</p>	
Liczba studentów kierunku	<p>Studia stacjonarne</p> <p>174</p>	<p>Studia niestacjonarne</p> <p>1483</p>
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	<p>Studia I stopnia – 1216</p>	<p>Studia I stopnia – 880</p> <p>Studia II stopnia - 404</p>

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium Wyróżniająca / W pełni / Zadowolająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	W pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	Wyróżniająca
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	W pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	W pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów w obrębie, którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowolająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu, do których nastąpiła zmiana oceny	

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Prace rozwojowe w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku studiów

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1.

Koncepcja kształcenia na kierunku *Zarządzanie* uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe w zakresie dorobku i współczesnych dokonań nauk o zarządzaniu. Przyjmuje, jako istotną zasadę łączenie nauki z pracą, pomagając absolwentom skutecznie wejść na rynek pracy. Jest ciągle aktualizowana oraz dostosowywana do potrzeb rynku pracy, a także oczekiwań studentów, którzy chcą uczyć się i jednocześnie pracować.

Wpisuje się ona również w obszary zainteresowań pomorskich kręgów naukowych i biznesowych, z jednej strony, oraz w Strategię Rozwoju Województwa Pomorskiego do 2020 roku, z drugiej. Zgodnie z rozstrzygnięciami tej strategii, za cele strategiczne uznaje się, między innymi, umacnianie roli Gdańska, Sopotu i Gdyni, jako ośrodka metropolitalnego, ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi małych i średnich przedsiębiorstw oraz poprawę konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Koncepcja kształcenia na kierunku *Zarządzanie* odpowiada wytyczonemu w „Strategii Wyższej Szkoły Bankowej do roku 2020” celowi strategicznemu, który zakłada transformację z Uczelni o profilu ekonomiczno-prawnym w Uczelnię o profilu uniwersalnym (wielokierunkowym), oferującą program kształcenia o profilu praktycznym.

Kładąc nacisk na praktyczność kształcenia, Uczelnia współpracuje z interesariuszami zewnętrznymi - firmami, organizacjami czy z instytucjami samorządowymi. Współpraca ta sprowadza się do pozyskiwania wiarygodnych informacji o potrzebach rynku i wypracowaniu działań doskonalących proces kształcenia, wsłuchiwanie się w opinie ekspertów życia gospodarczego zrzeszonych w Radzie Programowej, uwzględniania proponowanych zmian w programie studiów oraz wprowadzania lub doskonalenia nowych specjalności.

Oprócz interesariuszy zewnętrznych Władze Wydziału pozyskują interesujące informacje od interesariuszy wewnętrznych, przede wszystkim studentów oraz wykładowców. Uczelnia również monitoruje krajowy oraz pomorski rynek edukacyjny. Ścisła współpraca pozwalająca doskonalić ofertę edukacyjną oraz rozpowszechniać wypracowane dobre praktyki jest realizowana na poziomie uczelni wyższych zrzeszonych w konsorcjum TEB Akademia. TEB Akademia zleca niezależnej instytucji demoskopowej badanie procesów dydaktycznych oraz funkcjonowanie wszystkich zrzeszonych uczelni pod nazwą Badanie Atrybutów Marki, a wyniki są prezentowane i omawiane w każdej uczelni, pozwalając kadrze kierowniczej uczelni na wyciąganie wniosków doskonalących. Dzięki temu, każda uczelnia ma również możliwość pozycjonowania wszystkich swoich kierunków w stosunku do kierunków realizowanych na pozostałych uczelniach. Formy współpracy ze wszystkimi interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi mają na celu doskonalenie realizowanej koncepcji kształcenia.

Koncepcja kształcenia na kierunku *Zarządzanie* jest ponadto budowana na podstawie prowadzonych w sposób systematyczny i metodyczny analiz i ocen efektów kształcenia, badań czynników determinujących jakość kształcenia oraz krytycznych diagnoz programu studiów.

Wynika ona ponadto z misji, wizji i strategii rozwoju Uczelni. Misja Uczelni stanowi, że „WSB w Gdańsku integruje i zapewnia studentom praktyczny rozwój ich pasji dla realizacji celów zawodowych”, a wizja rozstrzyga, że WSB to „Największa w Polsce północnej akademia, będąca partnerem biznesu, realizująca praktyczne kształcenia z zastosowaniem

nowoczesnych technologii Regionalny lider w kształceniu studentów łączących naukę i pracę”. Obie wyznaczają szczególny powód funkcjonowania Szkoły.

Koncepcja kształcenia na kierunku *Zarządzanie* wpisuje się również, zgodnie z treścią Księgi Jakości WSB Gdańsk, w Politykę Jakości Kształcenia. Cele polityki jakości podporządkowane są dążeniu do wyróżniania się kierunku *Zarządzanie* na pomorskim rynku edukacyjnym. Do tego zmiierzają opisane w Księdze Jakości procedury normujące najważniejsze działania z obszarów związanych z doskonaleniem procesu dydaktycznego, takimi jak: jakość kadry dydaktycznej, jakość programów nauczania oraz jakość procesu dydaktycznego.

Zarówno misja, wizja, jak i cele strategiczne Uczelni, a także przyjęta i realizowana Polityka Jakości Kształcenia odwołują się bezpośrednio do praktycznego kształcenia ukierunkowanego na potrzeby rynku pracy i rozwoju karier zawodowych studentów. Założeniom tym podporządkowane są poszczególne elementy koncepcji kształcenia, jak też efekty kształcenia.

Koncepcja kształcenia realizowana na kierunku *Zarządzanie*, konkretyzuje się w możliwości wyboru przez kandydatów szerokiego wyboru specjalności, które podlegają corocznej ocenie w zakresie zgodności z zapotrzebowaniami rynku pracy. Obecnie na Wydziale Finansów i Zarządzania proponowanych jest po 8 specjalności na studiach I oraz II stopnia. Niektóre specjalności prowadzone na studiach II stopnia kończą się uzyskaniem Certyfikatu Franklin University

Absolwent kierunku *Zarządzanie* WSB w Gdańsku, posiada profesjonalną wiedzę, na którą składają się zarówno elementy wiedzy ogólnej jak i szczegółowej. Absolwent charakteryzował się będzie wiedzą ogólną z zakresu ekonomii czy finansów dotyczącą zrozumienia mechanizmów rządzących gospodarką, rynkami i podmiotami gospodarczymi, będzie znał istotę modeli matematycznych oraz objaśniał, przy ich pomocy, zjawiska związanych z zarządzaniem. Będzie posiadał znajomość prawnych zagadnień związanych z funkcjonowaniem przedsiębiorstwa, mechanizmów finansowych przedsiębiorstwa, aspektów rozliczeniowo-podatkowych w działalności przedsiębiorstwa czy źródeł finansowania działalności gospodarczej. Będzie miał również szeroką wiedzę podstawową dotyczącą szeroko pojętego zarządzania przedsiębiorstwem.

Program kształcenia na kierunku *Zarządzanie* ukierunkowany jest na nabycie praktycznych umiejętności dotyczących stosowania podstawowych technik i narzędzi pracy menedżerskiej, przeprowadzania rozliczeń finansowo-podatkowych firmy, wykorzystywania podstawowych instrumentów marketingowych w działalności firmy, dokonywania adekwatnej oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej przedsiębiorstwa, sporządzania prostego planu gospodarczego, stosowania narzędzi informatycznych w zarządzaniu przedsiębiorstwem. Realizacja tak określonego programu kształcenia pozwala absolwentowi na skuteczne podjęcie pracy oraz przygotowuje go zarówno do założenia i prowadzenia własnego przedsiębiorstwa jak i do podjęcia pracy, jako specjalisty średniego szczebla zarządzania w podmiotach prowadzących działalność i działalność gospodarczą, w instytucjach otoczenia biznesu, w jednostkach samorządu terytorialnego, zwłaszcza w jednostkach organizacyjnych wspierających rozwój gospodarczy.

Istotnym wyznacznikiem koncepcji kształcenia na kierunku *Zarządzanie*, jest połączenie dwóch rodzajów kompetencji. Pierwszy stanowi kompetencje w postaci solidnych fundamentów wiedzy na temat szeroko pojętego zarządzania. Drugi rodzaj obejmuje istotne umiejętności z zakresu efektywnego kierowania przedsiębiorstwem o różnych profilach. Ponadto za ważny atrybut koncepcji kształcenia uznać można również uwzględnienie najnowszego dorobku nauk o zarządzaniu, czy dywersyfikację specjalności, które uwzględniają szczególnie kompromis pomiędzy efektami kształcenia – wiedzą, umiejętnościami praktycznymi i kompetencjami społecznymi.

W ocenie eksperta ds. pracodawców, co zgodne jest z oceną Zespołu Oceniającego PKA, plany rozwoju ocenianego kierunku bazują na analizie potrzeb otoczenia gospodarczego i rynku pracy (m.in. w oparciu o Badania Atrybutów Marki), a przedstawiciele pracodawców mają realną możliwość wpływania zarówno na ofertę dydaktyczną (opiniowanie programów i nowych specjalności, m.in. w ramach Rady Programowej), jak i proces dydaktyczny (udział praktyków wśród dydaktyków).

Przyjęta koncepcja kształcenia odpowiada również na potrzeby lokalnego i regionalnego rynku pracy, który charakteryzuje stały przyrost liczby przedsiębiorstw oraz lokowanie się w województwie pomorskim coraz większej liczby międzynarodowych korporacji. W tworzenie i aktualizowanie koncepcji kształcenia zaangażowani są (zarówno w sposób pośredni, jak i bezpośredni) przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi WSB w Gdańsku ma stałe i wieloletnie relacje.

1.2.

Wyższa Szkoła Bankowa prowadzi badania rozwojowe w obszarze efektów kształcenia podporządkowanych nabywaniu przez studentów kompetencji zawodowych na kierunku *Zarządzanie* poprzez realizowanie szeregu projektów badawczych. Dzięki dofinansowaniu z UE, Uczelnia zrealizowała, między innymi, następujące projekty:

- „Inwestycja w umiejętności menedżerów – skuteczne zarządzanie a rozwój przedsiębiorstwa”. Projekt realizowany na potrzeby firm Radmor SA oraz Polpharma SA,
- „Od kwalifikacji pracownika do konkurencyjności przedsiębiorstwa – doskonalenie umiejętności kadr”. Projekt realizowany na potrzeby firmy Prokom Software SA. Projekt ten w konkursie ogłoszonym przez Ministra Rozwoju Regionalnego uzyskał tytuł „Najlepsza inwestycja w człowieka 2007”,
- „Akademia Łączpolu – łączymy się w wiedzy”. Projekt realizowany na potrzeby firmy Łączpol.

Od roku akademickiego 2010/2011 Uczelnia realizuje projekt pt. „Współpraca nauki i biznesu przyszłością Pomorza, z Regionalną Izbą Gospodarczą Pomorza” obejmujący między innymi:

- Szkolenia i doradztwo dotyczące otwierania działalności gospodarczej typu spin off/spin out,
- Organizację staży i szkoleń praktycznych dla pracowników naukowych w przedsiębiorstwach i dla pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych,
- Promocję idei przedsiębiorczości akademickiej,
- 6 konferencji naukowych.

Wyższa Szkoła Bankowa organizuje cykliczne konferencje naukowe dotyczące problematyki odpowiadającej zakresowi kierunku *Zarządzanie*, których wyniki są publikowane w Zeszytach Naukowych Uczelni. Publikacje te powiększają dorobek naukowy pracowników realizujących zajęcia na kierunku *Zarządzanie*, ale jednocześnie ich rezultaty są wykorzystywane do doskonalenia jakości zajęć dydaktycznych realizowanych w ramach planu studiów.

Ostatnia konferencja na temat „Funkcjonowanie współczesnych przedsiębiorstw – nowe trendy w Zarządzaniu i marketingu” odbyła się 20-21.10.2016 r. Na 20.10 2017 r. planowana jest kolejna cykliczna konferencja pod identycznym, jak poprzednio tytule.

Plany rozwoju kierunku opracowane w formie „Strategii rozwoju kierunku *Zarządzanie*”, uwzględniają tendencje zmian związanych z przygotowaniem studenta do działalności zawodowej, koncentrując się na potrzebach rynku pracy. Rokrocznie analizowane są potrzeby oraz uwarunkowania społeczno-gospodarcze regionu pomorskiego, a następnie pod tym kątem dostosowywana jest oferta kształcenia na kierunku. Zachodzi tu ścisła spójność

między ofertą kształcenia a potrzebami rynku pracy. Interesariusze zewnętrzni uczestniczą w opracowywaniu założeń do planów rozwoju, zgłaszają swoje sugestie oraz opiniują plan studiów. Efektem tych konsultacji jest przygotowana oferta specjalności ukierunkowana na zapotrzebowanie rynku pracy, na których zajęcia prowadzą profesjonaliści związani z zarządzaniem.

Prowadzone prace badawcze o charakterze rozwojowym, do których odnoszą się efekty kształcenia na kierunku *Zarządzanie* krótko omówione wyżej, pozwalają na odpowiednie konstruowanie koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a w dalszej kolejności na jego skuteczniejszą realizację i doskonalenie. Pracownicy tworzący dorobek naukowy Uczelni w zakresie nauk o zarządzaniu są jednocześnie nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na tym kierunku studiów. Wykorzystują oni swoje osiągnięcia naukowe dla bieżącego uaktualniania problematyki wykładów, opracowywania projektów, analiz przypadków, które oparte są na przeprowadzonych badaniach. Niejednokrotnie tematy prac dyplomowych mają swe źródło w wykonanych badaniach.

W ramach prac rozwojowych uwzględniane są doświadczenia partnerów zagranicznych. Praktyczność studiów, nowoczesne metody dydaktyczne i system zarządzania jakością wypracowano we współpracy z Franklin University.

Przedsięwzięciami, które wpływają na koncepcję kształcenia, a swe źródło mają w międzynarodowej współpracy z podmiotami edukacyjnymi, są prowadzone od roku 2014 roku przez Szkołę zabiegi mające na celu uzyskanie akredytacji International Assembly for Collegiate Business Education (IACBE). Skutkowało to przyznaniem tej akredytacji kierunkowi *Zarządzanie*. Współpraca z tą Instytucją pozwoliła, redefiniować pewne elementy procesu kształcenia na kierunku *Zarządzanie*. Wynikiem uzyskanej akredytacji jest inna ocena programu kształcenia przez interesariuszy zewnętrznych, co podniesie konkurencyjność absolwentów Szkoły na rynku pracy.

Dla rozwoju koncepcji kształcenia, doskonalenia efektów kształcenia i programu studiów na ocenianym kierunku, a także wprowadzania bardziej skutecznych sposobów realizacji procesu dydaktycznego Szkoła wykorzystuje także inne instrumenty. Włącza w ten proces powołane w tym celu jednostki organizacyjne i wykonywane przez nie działania. Za takie można uznać analizy potrzeb rynkowych, które od wielu lat prowadzone są cyklicznie w ramach Badań Atrybutów Marki (BAM). Taką jest także funkcjonująca w WSB Komisja ds. Jakości Kształcenia kierunku *Zarządzanie*.

Temu także celowi służą wykonywane badania oceniające wiedzę, umiejętności, kompetencję i postawy studentów oraz absolwentów w opiniach pracodawców, a także absolwentów. Wnioski z tych badań są zestawiane w formie „Sprawozdań z realizacji wdrożenia zaleceń po analizie wyników BAM”.

1.3.

Oceniany kierunek studiów *Zarządzanie* został przyporządkowany do następujących obszarów, dziedzin i dyscyplin naukowych:

- Obszar nauk społecznych,
- Dziedzina nauk ekonomicznych,
- Dyscypliny: nauki o zarządzaniu (wiodąca) oraz ekonomia i finanse.

Kwestie przypisania efektów kształcenia reguluje Uchwała nr 63A/2013 Konwentu Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku z dnia 13 czerwca 2013 roku, w sprawie uchwalenia dziedzin i dyscyplin związanych z efektami kształcenia dla kierunków prowadzonych w WSB w Gdańsku. Przyporządkowanie kierunku do obszarów, dziedzin i dyscyplin naukowych nie budzi żadnych zastrzeżeń. Problem stanowi jednak to, że w systemie POLON widnieje inny zapis, aniżeli w przytoczonej uchwale. Nie wymieniono tam, bowiem dyscypliny finanse,

natomiast zamieszczono dwie pozostałe. Wynika z powyższego, że należy dokonać aktualizacji zapisów w systemie POLON.

Efekty kształcenia na ocenianym kierunku *Zarządzanie* zostały sformułowane relatywnie szczegółowo. Są one identyczne dla studiów I stopnia prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. W przypadku studiów II stopnia Uczelnia realizuje kształcenie jedynie w formie niestacjonarnej. Na studiach I stopnia lista efektów nauczania wynosi aż 49 (w tym 20 z zakresu wiedzy, 22 odnoszących się do umiejętności i 5 do kompetencji społecznych). Na studiach II stopnia jest ich 44 (odpowiednio 17, 20 i 7). Sporządzono również matrycę pokrycia efektów kształcenia. Warto w tym miejscu nadmienić, że prawidłowym rozwiązaniem jest to, iż na praktycznym profilu kształcenia liczba efektów związanych z nabywaniem umiejętności przekracza liczbę efektów odnoszących się do zdobywania i ugruntowania wiedzy teoretycznej.

Efekty kierunkowe zostały należycie przypisane do efektów obszarowych z zakresu nauk społecznych. Kierunkowe efekty kształcenia zostały podzielone na dwie grupy: realizowane wspólnie dla całego kierunku studiów (w ramach 35 przedmiotów na studiach I stopnia) oraz realizowane wyłącznie w ramach danej specjalności (obejmujące po 6 przedmiotów na tych specjalnościach). Takie podejście sprawia, że zachowano spójność efektów kierunkowych z efektami obszarowymi zarówno dla I jak i II stopnia studiów o profilu praktycznym.

Wykaz przewidzianych do realizacji na studiach I i II stopnia efektów kształcenia należycie koresponduje z praktycznym profilem studiów. Dlatego wśród efektów przewidzianych dla studiów licencjackich zaakcentowano zdobywanie między innymi następujących umiejętności:

- Samodzielne i zespołowe wykonywanie zadań;
- Krytyczna analiza i synteza informacji pochodzących z właściwie dobranych źródeł;
- Dobieranie i wykorzystywanie dostępnych metod, instrumentów i technologii, służących realizacji podejmowanych zadań;
- Uwzględnianie w prowadzonej działalności złożonych uwarunkowań (ekonomicznych, prawnych, społecznych i innych) oraz dokonywanie analizy i oceny prowadzonej działalności w kontekście tych uwarunkowań;
- Komunikowania się z użyciem specjalistycznej terminologii;
- Formułowanie własnych opinii i stanowisk w celu budowania i utrzymywania właściwych relacji w związku z prowadzoną działalnością;
- Samodzielne planowanie i implementacja uczenia się przez całe życie;
- Odpowiedzialne pełnienie funkcji zawodowych, kultywowanie i upowszechnianie w prowadzonej działalności dobrych praktyk, zasad etyki zawodowej i wzorców właściwego postępowania;
- Uczestniczenie w promowaniu kultury jakościowej i kultury współpracy.

Wymienionym efektom właściwie przypisano moduły zajęć, dzięki którym studenci zdobywają praktyczne umiejętności, które są immanentnie związane z działalnością zawodową menedżera oraz które służą kształtowaniu postaw społecznych niezbędnych w dalszej edukacji lub na rynku pracy.

Z kolei na studiach II stopnia lista kierunkowych efektów kształcenia prawidłowo eksponuje:

- Różnorodność efektów kształcenia, dzięki której absolwent studiów będzie w stanie zarządzać różnymi obszarami działalności przedsiębiorstwa lub instytucji;
- Samodzielną analizę przebiegu procesów gospodarczych oraz umiejętność doboru metody badawczej do specyfiki problemu;
- Samodzielność oraz odpowiedzialność w wykonywaniu powierzonych zadań;

- Inicjowanie i prowadzenie własnej działalności gospodarczej.

Zaletą konstrukcji efektów kształcenia jest ich wewnętrzna spójność i zrozumiały sposób formułowania.

Nowoczesne kształcenie w sferze biznesu oznacza również potrzebę systematycznej modyfikacji przewidzianych do realizacji efektów kształcenia. Jest to spowodowane wieloma czynnikami, takimi jak turbulencje otoczenia, zmiany społeczno-gospodarcze będące pochodną procesów globalizacyjnych, wdrażanie nowych technologii telekomunikacyjnych, rosnąca konkurencja na rynku usług edukacyjnych i wiele innych determinant. W tym kontekście należy stwierdzić, że władze Wydziału Finansów i Zarządzania Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku podejmują aktywne kroki w celu modyfikowania efektów kształcenia. Działania w tym zakresie regulowane są Uchwałą nr 67/2016 Konwentu WSB w Gdańsku z dnia 8 lipca 2016 roku w sprawie modyfikacji efektów kształcenia na kierunku *Zarządzanie* – studia I i II stopnia. W prace te zaangażowani są także interesariusze zewnętrzni, którymi są między innymi: VGL Group Sp. z o.o. w Gdyni, PHINANCE S.A. w Poznaniu, Konsalter Security Sp. z o.o. w Warszawie, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze w Gdańsku, Solid Logistics Sp. z o.o. w Warszawie, Kaszubsko-Pomorska Spółdzielnia Socjalna w Gdańsku, Pegaz Group Sp. z o.o. w Sopocie. Zespół Oceniający PKA posiadał wgląd do opinii tych interesariuszy na temat wykazu efektów kształcenia i siatki programowej.

Ponadto Uczelnia w ramach pracy nad efektami kształcenia i programami nauczania ściśle współpracuje z Radą Programową w skład, której wchodzi przedstawiciele środowiska biznesowego. Podczas spotkań tego gremium, które są organizowane dwa razy w roku akademickim omawiane są nie tylko efekty nauczania, ale również programy kształcenia wraz z treściami programowymi zawartymi w sylabusach. Przedstawiane i wspólnie wypracowywane są modułowe efekty kształcenia, co w szczególności dotyczy przedmiotów specjalnościowych zamawianych i firmowanych przez partnerów biznesowych. Stworzone w ten sposób kierunkowe i modułowe efekty kształcenia omawiane są również przez Komisję ds. jakości kształcenia. Istotnym ich atrybutem jest realna możliwość osiągnięcia tych efektów przez studentów oraz wypracowanie metod sprawdzenia stopnia ich osiągnięcia przez studentów. Wspomniane metody znajdują się w końcowej części kart przedmiotów, to jest w punkcie nr 10 „Opis sposobu sprawdzenia osiągnięcia efektów kształcenia”.

W WSB obowiązuje zasada, że kierunkowe efekty kształcenia są ustalane na poziomie grupy Wyższych Szkół Bankowych, natomiast efekty specjalnościowe i przedmiotowe są konsultowane z kadrami prowadzącymi zajęcia, metodykiem dydaktycznym oraz z przedstawicielami pracodawców i studentów. Bardzo ważną rolę w koordynacji tych prac pełni menedżer kierunku. Jego rola polegała między innymi na zorganizowaniu w grudniu 2015 roku, przy współudziale przedstawicieli pracodawców oraz menedżerów innych kierunków, posiedzenia Rady Programowej, podczas którego odbyły się warsztaty związane z wypracowaniem rekomendacji do programu kształcenia na rok akademicki 2016/2017 m.in. dla kierunku zarządzanie. Ich wymiernym efektem było wypracowanie w trakcie trzech półtoragodzinnych sesji roboczych koncepcji strategicznego rozwoju kształcenia na kierunku *Zarządzanie*.

Oceniając uwzględnienie w zbiorze efektów kształcenia efektów w zakresie znajomości języka obcego należy zaznaczyć, że na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych zostały one sformułowane tak samo. Na studiach licencjackich absolwent powinien:

- posiadać umiejętność komunikowania się interpersonalnego z otoczeniem mono- i wielokulturowym oraz przekazywania wiedzy przy użyciu różnych środków przekazu informacji w języku ojczystym i wybranym języku obcym;
- posługiwać się językiem obcym również w zakresie nauk ekonomicznych na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Z kolei na studiach magisterskich absolwent powinien posługiwać się językiem obcym również w zakresie nauk ekonomicznych na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Efekty kształcenia związane z kompetencjami językowymi są realizowane głównie na lektoratach. Na studiach licencjackich stacjonarnych studenci mają 120 godzin lektoratów (5 punktów ECTS), a na niestacjonarnych 90 godzin (5 punktów ECTS). Na studiach II stopnia wymiar zajęć z przedmiotu „Język obcy w zarządzaniu” jest relatywnie niewielki i wynosi 18 godzin (6 punktów ECTS). Zespół Oceniający PKA stwierdza, że istnieje możliwość osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia związanych z nauczaniem języka obcego. Wymaga to jednak bardzo dużego nakładu pracy własnej i wewnętrznej samodyscypliny. Zdaniem Zespołu Oceniającego PKA zasadne jest na studiach II stopnia poszerzenie oferty dydaktycznej poprzez wprowadzenie obowiązkowego przedmiotu wykładanego i zaliczanego w języku obcym.

W ramach efektów kształcenia w zakresie umiejętności oraz kompetencji społecznych uwzględnione zostały efekty mające bezpośrednie przełożenie na praktyczne wykorzystanie nabytej wiedzy. W programach studiów przewagę mają efekty z obszaru umiejętności i kompetencji społecznych. Łącznie uwzględniono 47 efektów kierunkowych, w tym 20 z obszaru wiedzy, 22 z obszaru umiejętności i 5 z obszaru kompetencji społecznych. Na drugim stopniu uwzględniono 44 efekty, w tym 17 z obszaru wiedzy, 20 z obszaru umiejętności i 7 z obszaru kompetencji społecznych. Poszczególne efekty kierunkowe zostały uszczegółowione w sposób kaskadowy na poziomie przedmiotowym.

Oferta ocenianego kierunku obejmuje obecnie liczne i różnorodne specjalności, zarówno na pierwszym, jak i drugim stopniu studiów, odpowiadające na aktualne wyzwania i potrzeby dynamicznie zmieniającego się rynku pracy.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Koncepcja kształcenia na kierunku *Zarządzanie* na profilu praktycznym jest dobrze osadzona w misji i strategii Szkoły, wpisuje się w projekty strategiczne strategii, także politykę zapewnienia jakości kształcenia, właściwie eksponuje wątki praktyczne oraz uwzględnia wymagania i oczekiwania podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego.

Prowadzone prace badawcze o charakterze rozwojowym, do których odnoszą się efekty kształcenia na kierunku *Zarządzanie* pozwalają na odpowiednie konstruowanie koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a w dalszej kolejności na jego skuteczniejszą realizację i doskonalenie.

Plany rozwoju ocenianego kierunku są powiązane z potrzebami lokalnego i regionalnego rynku pracy. Analizy potrzeb rynkowych dotyczące m.in. oferty edukacyjnej są prowadzone głównie w ramach Badań Atrybutów Marki (BAM). Rezultaty tych badań są opracowywane w formie raportów i mimo dosyć wysokiego poziomu ogólności i standaryzacji narzędzi, które stanowi m.in. ankieta skierowana do studentów wyniki części analiz i wnioski odnoszą się również do akredytowanego kierunku (dotyczy to jednak tylko badań prowadzonych wśród studentów).

Oceniany kierunek *Zarządzanie* został prawidłowo przypisany do: obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk ekonomicznych, dyscyplin naukowych: nauki o zarządzaniu (dyscyplina wiodąca), ekonomia, finanse. Kierunkowe efekty kształcenia opracowane i przyjęte dla studiów I i II stopnia na kierunku *Zarządzanie* odzwierciedlają oczekiwany zakres i poziom wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych uzyskiwanych w wyniku tych studiów. Efekty kształcenia dla studiów prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej są tożsame. Efekty kształcenia są przejrzyste i możliwe do realizacji. Są też systematycznie modyfikowane z udziałem kadry akademickiej, członków Rady Programowej i innych

interesariuszy. Konstrukcja efektów kształcenia pozwala studentom na zdobywanie umiejętności związanych z praktycznym przygotowaniem do zawodu menedżera, co jest adekwatne do kompetencji społecznych i umiejętności wymaganych na rynku pracy oraz do praktycznego profilu kształcenia. Efekty kształcenia i program studiów spełniają wymagania profilu praktycznego.

Dobre praktyki

1. Bezpośredni wpływ pracodawców na ofertę nowych specjalności poprzez działania Rady Programowej.

Zalecenia

1. Aktualizacja zapisów w systemie POLON dotyczących przyporządkowania kierunku do dziedzin i dyscyplin naukowych.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

2.1 Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia

2.2 Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia

2.3 Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1.

Kierunek *Zarządzanie* prowadzony jest przez Wydział Finansów i Zarządzania od 2008 roku (studia I stopnia) i 2012 roku (studia II stopnia). W poniższej tabeli wskazano na etapy poszerzania oferty programowej WSB w Gdańsku o wiodące specjalności w ramach ocenianego kierunku studiów.

Nazwa specjalności	I stopień	II stopień
Public Relations i marketing	2008-2011	
Psychologia w biznesie	od 2008 roku	
Zarządzanie nieruchomościami	od 2008 roku	
Zarządzanie przedsiębiorstwem	od 2008 roku	od 2012 roku
Zarządzanie zasobami ludzkimi	od 2008 roku	od 2012 roku
Marketing i nowe media	od 2013 roku	
Zarządzanie projektami	od 2015 roku	
Marketing i komunikacja społeczna		od 2012 roku
Psychologia w zarządzaniu		od 2012 roku
Zarządzanie BHP		od 2013 roku
Zarządzanie w turystyce i hotelarstwie		od 2015 roku

Wydział oferuje kształcenie na studiach stacjonarnych I stopnia w ramach 8 specjalności. W nawiasach podano informacje dla studiów niestacjonarnych:

Specjalności na studiach I stopnia	Liczba godzin		Liczba punktów ECTS	Liczba przedmiotów specjalnościowych
	Ogółem	Tzw. kontaktowych		

1. Biznes międzynarodowy	1876 (1570)	1236 (930)	185 (185)	6 (6)
2. Gospodarowanie nieruchomościami	1876 (1570)	1236 (930)	185 (185)	6 (6)
3. Marketing i nowe media	1876 (1570)	1236 (930)	185 (185)	6 (6)
4. Menedżer BHP	1876 (1570)	1236 (930)	185 (185)	6 (6)
5. Psychologia w biznesie	1876 (1570)	1236 (930)	185 (185)	6 (6)
6. Zarządzanie projektami	1876 (1570)	1236 (930)	185 (185)	6 (6)
7. Zarządzanie przedsiębiorstwem	1876 (1570)	1236 (930)	185 (185)	6 (6)
8. Zarządzanie zasobami ludzkimi	1876 (1570)	1236 (930)	185 (185)	6 (6)

Z powyższego zestawienia wynika, że wymiar godzinowy zajęć jest identyczny dla wszystkich specjalności. Programy studiów posiadają jednolity modułowy charakter. Program kształcenia obejmuje moduły: kształcenia ogólnego, podstawowego, kierunkowego i specjalnościowego.

Dokonując oceny oferty dydaktycznej na prowadzonym kierunku na studiach stacjonarnych I stopnia trzeba wspomnieć, że jest ona bardzo bogata, ale duże rozproszenie specjalności sprawia, że tylko nieliczne z nich (takie jak Marketing i nowe media, Psychologia w biznesie oraz Zarządzanie przedsiębiorstwem) udaje się uruchomić. Trzeba też nadmienić, że nazwy niektórych specjalności np. Gospodarowanie nieruchomościami bardziej wpisują się w kierunek *Ekonomia*, aniżeli *Zarządzanie*.

Oferta dydaktyczna na studiach II stopnia jest jeszcze bogatsza, ale kształcenie realizowane jest wyłącznie w formie studiów niestacjonarnych. Obejmuje ona zarówno klasyczne czterosemestralne studia II stopnia, jak i studia II stopnia realizowane na podbudowie studiów podyplomowych. W tym drugim przypadku jest to konsekwencją intensywnego rozwoju kształcenia w formie studiów podyplomowych. Ich absolwenci są naturalnymi kandydatami do kontynuacji studiów magisterskich. Trzeba przy tym zaznaczyć, że kształcenie na studiach magisterskich, jako na bazie wiedzy uzyskanej w ramach studiów podyplomowych umożliwia większą indywidualizację ścieżki dydaktycznej. Ponadto kameralna wielkość większości grup konwersatoryjnych sprawia, że jest to kształcenie spersonalizowane na oczekiwania studentów, którzy posiadają już własne doświadczenia, ale i preferencje, zawodowe. Oferta studiów podyplomowych prowadzonych przez Wyższą Szkołę Bankową w Gdańsku jest bardzo bogata. W roku akademickim 2015/2016 tworzyły ją 32 kursy, na których kształciło się około 1000 słuchaczy.

Z raportu samooceny wynika, że na ocenianych studiach II stopnia oferowanych jest w sumie 16 specjalności. Liczebność niewielu specjalności przekracza 25-30 osób na danym semestrze. Te, które cieszą się największym zainteresowaniem to Zarządzanie zasobami ludzkimi, Psychologia w zarządzaniu oraz Marketing i komunikacja społeczna. Paleta oferowanych specjalności obejmuje:

1. Marketing i komunikacja społeczna,
2. Menedżer turystyki eventowej i biznesowej,
3. Menedżer w turystyce i hotelarstwie,
4. Psychologia w zarządzaniu,
5. Zarządzanie projektami IT,
6. Zarządzanie przedsiębiorstwem,
7. Zarządzanie usługami informatycznymi,
8. Zarządzanie zasobami ludzkimi,
9. Doradca Rozwoju Osobistego Specjalność Podyplomowa: Akademia Coachingu,
10. Psychologia w zarządzaniu; Specjalność podyplomowa: Psychologia biznesu (z Certyfikatem Franklin University),
11. Zarządzanie biznesem; Specjalność podyplomowa: Studia menedżerskie,
12. Zarządzanie projektami w przedsiębiorstwie; Specjalność podyplomowa: zarządzanie projektami (IPMA),

13. Marketing nowych mediów; Specjalność podyplomowa: Marketing innowacyjny (z Certyfikatem Franklin University),
14. Menedżer HR; Specjalność podyplomowa: Zarządzanie zasobami ludzkimi (z Certyfikatem Franklin University),
15. Zarządzanie BHP; Specjalność podyplomowa: Bezpieczeństwo i higiena pracy (z Certyfikatem Audytora Wewnętrznego BHP),
16. Zarządzanie nieruchomościami; Specjalność podyplomowa: Zarządzanie inwestycjami i nieruchomościami.

Atutem kształcenia jest elastyczność oferty dydaktycznej tak, aby była ona konkurencyjna w stosunku do innych trójmiejskich uczelni. Trzeba przy tym podkreślić, że dużą konkurencję substytucyjną stanowią nie tylko inne uczelnie, ale również firmy szkoleniowe.

Bardzo ważnym aspektem wpływającym na atrakcyjność studiów są rezultaty badań naukowych kadry akademickiej, którymi dzieli się ona ze studentami. O poziomie badań naukowych świadczy fakt otrzymania w ubiegłym roku przez Wydział Finansów i Zarządzania uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora w dyscyplinie nauki o zarządzaniu.

Na studiach II stopnia program studiów tworzy 18 identycznych dla każdej specjalności przedmiotów kierunkowych oraz od 7 do 10 przedmiotów specjalnościowych. Sekwencja przedmiotów jest właściwa.

Programy kształcenia zostały zatwierdzone stosownymi uchwałami. Są to Uchwała nr 7/2016 Rady Wydziału Finansów i Zarządzania WSB w Gdańsku z 31 marca 2016 roku w sprawie zatwierdzenia planów i programów studiów I i II stopnia na rok akademicki 2016/2017 dla kierunku *Zarządzanie* oraz Uchwała Samorządu Studentów WSB w Gdańsku nr 1/2016 z 17 marca 2016 roku w sprawie zaopiniowania programu studiów na rok akademicki 2016/2017 na kierunkach *Finanse i rachunkowość* oraz *Zarządzanie*.

Całkowity wymiar zajęć jest następujący:

- studia stacjonarne I stopnia: 1876 godzin (185 punktów ECTS),
- studia niestacjonarne I stopnia 1570 godzin (185 punktów ECTS),
- studia niestacjonarne II stopnia: od 1046 do 1126 godzin w zależności od specjalności (127 do 143 punktów ECTS).

Programy studiów skonstruowano w taki sposób, aby większość zajęć realizowana była w formie wymagającej bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego. Na studiach stacjonarnych I stopnia jedynie 160 godzin zajęć projektowych, 8 godzin e-learningu i 480 godzin praktyki jest realizowanych bez bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego. Na studiach niestacjonarnych bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego nie wymaga 160 godzin projektowych, 38 godzin e-learningu i 480 godzin praktyk. Na studiach II stopnia zajęcia realizowane bez udziału nauczyciela akademickiego obejmują: 120 godzin projektów, 18 godzin e-learningu i 480 godzin praktyk. Przyjęte rozwiązania są prawidłowe.

Pozytywnie ocenia się również wymiar zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym, które służą zdobywaniu przez studentów umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych. Na I stopniu studiów moduły tych zajęć obejmują 156 punktów ECTS dla studiów stacjonarnych i 149 punktów ECTS dla studiów niestacjonarnych. Na II stopniu studiów udział tych modułów wyceniono na 94 punkty ECTS.

Moduł przedmiotów do wyboru oszacowano na 58 punktów ECTS na studiach I stopnia i 60 punktów ECTS na studiach II stopnia, co jest wielkością satysfakcjonującą. Zajęcia do wyboru zostały zaplanowane na studiach stacjonarnych w wymiarze 30 godzin w 5 semestrze i 30 godzin w 6 semestrze, a na studiach niestacjonarnych 16 godzin w 5 semestrze i 16 godzin w 6 semestrze.

W Wyższej Szkole Bankowej stosowane są różnorodne formy zajęć dydaktycznych: wykłady, ćwiczenia, zajęcia terenowe w warunkach rzeczywistych, konwersatoria, lektoraty,

laboratoria, projekty, seminaria, praktyki, zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (e-learning) oraz zajęcia z wychowania fizycznego. Udział wykładów nie przekracza 20% ogólnego wymiaru zajęć, co jest dobrym wskaźnikiem dla praktycznego profilu kształcenia. Szczegółowe dane na ten temat zamieszczono w poniższej tabeli.

Formy zajęć	Studia I stopnia				Studia II stopnia		Liczebności grup
	Stacjonarne		Niestacjonarne		Niestacjonarne		
Wykład	352	19%	248	16%	172	16%	10-150
Ćwiczenia	184	10%	148	9%	48	5%	5-40
Konwersatoria	444	24%	320	20%	128	12%	5-40
Laboratoria	48	3%	36	2%	-	-	5-25
Lektorat	120	6%	60	4%	-	-	5-30
Seminaria	52	3%	52	3%	52	5%	3-16
Projekt	160	9%	160	10%	120	11%	5-40
Praktyki zawodowe	480	26%	480	31%	480	46%	
E-learning	20	1%	50	3%	30	3%	
Zajęcia sportowe	16	1%	16	1%	16	2%	5-25
Ogółem	1876	100%	1570	100%	1046	100%	

Integralną częścią procesu kształcenia jest praktyka zawodowa. Jej wymiar jest stosunkowo duży i wynosi:

- Na studiach I stopnia – 12 tygodni, czyli 480 godzin (12 pkt. ECTS). Praktyki odbywane są od III do VI semestru;
- Na studiach II stopnia – 12 tygodni, czyli 480 godzin (12 pkt. ECTS). Praktyki odbywane są od I do IV semestru.

Ten wymiar praktyk jest spójny z ideą praktycznego profilu kształcenia ukierunkowanego na kształcenie praktycznych umiejętności zawodowych, czyli ściśle powiązanych z kierunkiem studiów. Jednocześnie wymusza to na Uczelni obowiązek szczególnie starannego doboru miejsc odbywania praktyk, ich organizacji oraz sposobu dokumentowania efektów kształcenia osiągniętych w ramach praktyk.

Praktyki zawodowe są współorganizowane przez uczelniane Biuro Karier, które posiada uprawnienia do prowadzenia pośrednictwa pracy na mocy certyfikatu nr 110/1a wydanego w 2003 przez Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej. Miejsca odbywania praktyk są dobierane starannie. Studenci realizują praktyki i staże zawodowe między innymi u kluczowych partnerów kierunku, którymi są:

- Samorząd Województwa Pomorskiego,
- Stowarzyszenie Project Management Polska,
- Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa Oddział w Gdańsku (TNOiK),
- Arla Global Financial Services Centre Sp. z o.o. w Gdańsku,
- Human Focus sp. z o.o.,
- Tyszkiewicz Nieruchomości Sp. z o.o. Sp. k.

Jednocześnie Biuro Karier dysponuje wykazem ponad 200 partnerskich przedsiębiorstw, urzędów i instytucji, do których studenci mogą zgłosić się w celu odbycia praktyki zawodowej.

Zespół Oceniający PKA pozytywnie ocenia spójność treści programowych przewidzianych dla kształcenia w zakresie znajomości języka obcego z planowanymi efektami kształcenia. Treść kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia wskazują, że studenci osiągają podstawowe kompetencje językowe oczekiwane od absolwentów kierunku

prowadzonego na profilu praktycznym. O ile wymiar zajęć na studiach licencjackich (120 godzin na studiach stacjonarnych i 90 godzin na studiach niestacjonarnych - 5 punktów ECTS) nie budzi wątpliwości, to liczba godzin z języka obcego na studiach II stopnia jest zbyt mała (18 godzin - 6 punktów ECTS). Dlatego postuluje się wprowadzenie do ścieżki studiów obligatoryjnego przedmiotu (np. spośród kilku proponowanych), który byłby wykładany i zaliczany w języku obcym.

Wymiar seminarium dyplomowego (52 godziny zajęć na studiach I i II stopnia) jest właściwy. Przyjęty w planie studiów wymiar godzin w odniesieniu do seminarium dyplomowego pozwala na realizację założonych efektów kształcenia. Karty przedmiotu „Seminarium dyplomowe” na studiach I i II stopnia zostały przygotowane w profesjonalny sposób. Podkreślono w nich między innymi cele przedmiotu, jego kreatywny charakter, wykorzystywane metody dydaktyczne, w tym podające, problemowe i praktyczne oraz metody weryfikacji efektów kształcenia koncentrujące się zarówno na umiejętnościach zastosowania nabytej wiedzy w konkretnych sytuacjach, jak i na poziomie merytorycznym produktu finalnego, jakim jest praca dyplomowa,

Zajęcia są realizowane z zastosowaniem zróżnicowanych metod dydaktycznych, wśród których występują,

1. Metody podające – wykład, prezentacja (multimedialna), opowiadanie, opis;
2. Metody problemowe – wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, metoda przypadków, metody aktywizujące (dyskusja dydaktyczna związana z wykładem), metoda przypadków, metoda sytuacyjna, inscenizacja – odgrywanie scenek, prowadzenie negocjacji, zadania komunikacyjne w parach/podgrupach/całej grupie – gry dydaktyczne, seminarium, różne formy dyskusji dydaktycznej;
3. Metody eksponujące (film, animacja, symulacja);
4. Metody programowane (z użyciem komputera);
5. Metody praktyczne – metoda projektów, pokaz i obserwacja, ćwiczenia przedmiotowe, ćwiczenia laboratoryjne, symulacja;
6. Metody aktywizujące – seminarium.

Organizacja procesu dydaktycznego przebiega prawidłowo. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych przewiduje ich realizację od poniedziałku do piątku od 8.00 do 18.00. Zajęcia z poszczególnych przedmiotów realizowane są w większości w blokach dwugodzinnych. Pomiedzy zajęciami są zachowane odpowiednie przerwy. Taki harmonogram zajęć dydaktycznych pozwala na zachowanie zasad higieny pracy.

Z kolei zajęcia na studiach niestacjonarnych odbywają się w ramach zjazdów weekendowych i trwają z reguły do godziny 21.10, choć najczęściej zajęcia niedzielne kończą się najpóźniej o godz. 17.50. Dla studiów niestacjonarnych przewiduje się około 10 zjazdów w semestrze. Seminarium dyplomowe są planowane w piątki w godzinach 16.30-18.45 lub w godzinach 18.45-20.00. Nie stwierdzono występowania dużej kumulacji godzin zajęć z jednego przedmiotu lub nadmiernej kumulacji zajęć realizowanych jednego dnia z tym samym nauczycielem akademickim. Zmiany planów zajęć są podawane z dużym wyprzedzeniem. Zasady higieny nauczania przestrzegane są w procesie sprawdzania i oceny efektów kształcenia, czyli podczas sesji egzaminacyjnej. Jej organizacja jest prawidłowa i wychodzi naprzeciw preferencjom studentów, którzy zgodnie z filozofią działania WSB traktowani są, jako lojalni klienci. Generalnie kwestie organizacyjne są silną stroną Uczelni.

WSB rozwija współpracę z partnerami gospodarczymi w zakresie realizacji zajęć w warunkach rzeczywistych. Studenci w ramach wybranych przedmiotów odbywają zajęcia w przedsiębiorstwach tak, aby nabywać umiejętności adekwatne do realiów konkretnej firmy. Na ocenianym kierunku *Zarządzanie* kształcenie w warunkach rzeczywistych odbywa się m.in. w ramach zajęć z Zarządzania strategicznego, Prawa pracy, Public relations oraz Programów zarządzania bezpieczeństwem pracy, higieną pracy i ryzykiem. Zespół Oceniający PKA zaleca

zwiększenie skuteczności zabiegów o to, aby zajęcia te mogły odbywać się w większej liczbie podmiotów gospodarczych i instytucji.

Na ocenianym kierunku kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość posiada jedynie marginalny, wspomagający charakter.

Wydział Finansów i Zarządzania Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku umożliwia zaspokajanie indywidualnych potrzeb studentów w zakresie wyboru ścieżki kształcenia. Polega to na oferowaniu bloku przedmiotów do wyboru, które odpowiadają zainteresowaniom studenta, możliwości ubiegania się o przyznanie indywidualnego toku studiów, wyborze miejsc odbywania praktyki zawodowej, itp.

Reasumując, programy i plany studiów, ujęte w nich treści programowe, wymiar godzinowy poszczególnych przedmiotów, stosowane formy zajęć i metody dydaktyczne pozwalają na realizację założonych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie kształtowania umiejętności praktycznych potrzebnych na rynku pracy. Wśród stwierdzonych mankamentów i związanych z nimi rekomendacji należy wymienić:

- 1) Relatywnie niewielką liczbę przedmiotów informatycznych, które powinny być dedykowane osiągnięciu praktycznych efektów kształcenia. Zasadne jest bardziej intensywne stosowanie w dydaktyce narzędzi informatycznych, aby studenci mogli rozwijać umiejętności z zakresu technologii przesyłania i przetwarzania informacji.
- 2) Zespołowi Oceniającemu PKA udostępniono dokument pt. „Strategia technologizacji w obszarze dydaktyki w WSB Gdański” z lipca 2016 roku. Znajduje się w nim opis wykorzystania laboratoriów i oprogramowania w procesie dydaktycznym. Analiza treści tego dokumentu każe wyeksponować rekomendację, aby na profilu praktycznym, co najmniej połowa zajęć odbywała się w laboratoriach, pracowniach i innych pomieszczeniach dydaktycznych, w których studenci wyposażeni są w praktyczne umiejętności zawodowe.
- 3) Za celowe należy uznać zwiększenie liczby zajęć realizowanych w postaci projektów;
- 4) Wymiar zajęć odbywających się w rzeczywistych warunkach pracy nie jest w pełni satysfakcjonujący (szczególnie dotyczy studiów niestacjonarnych);
- 5) Konieczne jest stałe poszerzanie palety przedmiotów do wyboru;
- 6) W programie studiów brakuje obowiązkowego dla wszystkich studentów na studiach magisterskich przedmiotu anglojęzycznego;
- 7) Liczebność niektórych grup ćwiczeniowych i konwersatoryjnych powinna być zmniejszona.

W opinii studentów, co zgodne jest z oceną Zespołu Oceniającego PKA, na zajęciach teoretycznych mają oni możliwość aktywnego uczestnictwa i zabierania głosu w dyskusjach, natomiast w przypadku zajęć praktycznych, wykonują zadane czynności samodzielnie. Zdaniem studentów liczebność grup jest odpowiednio dostosowana do formy zajęć. W dalszej kolejności, w ocenie studentów, nauczyciele akademicy prezentują elastyczne podejście do kształcenia i w czasie zajęć na bieżąco reagują na pomysły i potrzeby studentów oraz wyjaśniają zagadnienia sprawiające im trudność. Dodatkowo, zdaniem studentów, nauczyciele akademicy prawidłowo diagnozują potrzeby grupy i dostosowują do nich metody kształcenia. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom studentów włączają oni również dodatkowe tematy do realizowanych zajęć. Studenci zgłosili natomiast uwagi dotyczące zbyt małej ilości zajęć dotyczących obsługi specjalistycznych programów komputerowych służących do zarządzania przedsiębiorstwem.

Zdaniem studentów, nauczyciele akademicy motywują ich do samodzielnej pracy własnej po zajęciach np. poprzez polecenia przygotowywania esejów zaliczeniowych, oraz przygotowania projektów.

Studenci wyrazili swoje zadowolenie z powodu stosowania przez nauczycieli akademickich w większości praktycznych metod kształcenia. W ich ocenie, nauczyciele często omawiają z nimi przypadki, z którymi zetknęli się w czasie swojej pracy. Studenci doceniają możliwość uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w większości przez osoby czynne zawodowo. Ich zdaniem, kształcenie praktyczne odbywa się w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej. Potwierdzili to również studenci, którzy kontynuują studia drugiego stopnia na WSB w Gdańsku, po ukończeniu studiów na innych uczelniach prowadzących studia o profilu ogólnoakademickim.

Studenci stacjonarni uczestniczą w zajęciach przez 5 dni w tygodniu, natomiast studenci niestacjonarni odbywają zajęcia w czasie, co dwutygodniowych zjazdów, w soboty i w niedziele. Studenci nie zgłosili uwag dotyczących występowania długich przerw pomiędzy zajęciami. W ich ocenie, plan zajęć oraz plan zjazdów podawany jest do ich wiadomości z odpowiednim wyprzedzeniem przed rozpoczęciem roku akademickiego i nie ulega częstym zmianom. W przypadku rzadko występujących potrzeb odwołania zajęć, studenci są o tym informowani z odpowiednim wyprzedzeniem, za pośrednictwem systemu extranet.

Studenci mają obowiązek odbycia obowiązkowych, trzymiesięcznych praktyk zawodowych. W ich opinii, organizacja praktyk zawodowych, w tym liczba godzin, jest prawidłowa i pozwala im na uzyskanie umiejętności przydatnych w przyszłej pracy zawodowej. Studenci mają możliwość skorzystania z oferty podmiotów stale współpracujących z Uczelnią w ramach praktyk, za pośrednictwem Biura Karier. Istnieje również możliwość odbywania praktyki w podmiotach spoza listy, po wcześniejszym uzyskaniu skierowania. Rozwiązanie to umożliwi Uczelni zweryfikowanie, czy wybór studenta pozwoli mu osiągnąć zakładane efekty kształcenia. Zaliczenie praktyki następuje na podstawie zaświadczenia o odbyciu praktyki oraz opinii o praktykancie. Tylko niewielki odsetek studentów niestacjonarnych obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA uzyskał zaliczenie po realizacji trzymiesięcznej praktyki. Pozostali studenci uzyskali całkowite zwolnienie z obowiązku odbycia praktyki ze względu na zatrudnienie odpowiadające programowi praktyk lub prowadzenie własnej działalności gospodarczej.

W ocenie eksperta ds. pracodawców, która jest zgodna z oceną Zespołu Oceniającego PKA, dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia potrzeby rynku pracy. Proces doboru treści programowych uwzględnia udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, wykorzystuje analizy rynku pracy, a w proces dydaktyczny zaangażowani są dydaktycy z doświadczeniem praktycznym. Stosowane metody kształcenia uwzględniają wykorzystanie form aktywizujących studentów (m.in. obejmują one ćwiczenia, laboratoria, projekty, konwersatoria i praktyki). Metody aktywizujące stosowane na zajęciach praktycznych (np. metody problemowe, studia przypadków, metody sytuacyjne, prowadzenie negocjacji, gry dydaktyczne, różne formy dyskusji dydaktycznej, projekty czy metody eksponujące, wykład konwersatoryjny, zadania komunikacyjne, symulacje) pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia w obszarze umiejętności oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy.

Programy studiów stacjonarnych i niestacjonarnych dla ocenianego kierunku, zarówno dla I-go, jak i II-go stopnia obejmują moduły zajęć powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze powyżej 50% ogólnej liczby punktów ECTS.

Założone i realizowane dla zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym formy kształcenia odbywają się w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z ocenianym kierunkiem. W znacznej mierze zajęcia te są prowadzone przez pracowników dydaktycznych posiadających aktualne doświadczenie zawodowe zgodne z zakresem prowadzonych zajęć, które zostało zdobyte poza uczelnią. Liczebność grup

ćwiczeniowych jest zgodna wymaganiami profilu praktycznego, jednak zbyt wysoka jest maksymalna liczba grup konwersatoryjnych (40 osób), co ogranicza możliwość skutecznego osiągania efektów kształcenia z obszaru umiejętności i kompetencji społecznych.

W kontekście profilu praktycznego kluczowym elementem programu studiów są praktyki. Zgodnie z Regulaminem Studiów przyjętym Uchwałą Konwentu WSB w Gdańsku 21 kwietnia 2016 roku organizacją praktyk studenckich zajmuje się jednostka uczelniana, jaką jest Biuro Karier. Szczegółowe zasady odbywania praktyk określone są w Regulaminie Praktyk wydawanym przez Rektora. Regulamin Praktyk przyjęty we wrześniu 2016 roku wskazuje na możliwość częściowego lub całościowego zaliczenia praktyki na podstawie pracy (dopuszczają to także zasady wskazane w Regulaminie Studiów). W toku analizy wybranych dokumentów stwierdzono m.in., że jednej ze studentek zaliczono praktykę na podstawie tylko i wyłącznie wydruku CEIDG, który nie pozwala na skuteczną weryfikację osiągnięcia założonych dla praktyk efektów kształcenia. Ponadto z kodu PKD wynika, że studentka prowadziła działalność głównie w zakresie „przygotowania i podawania napojów” (kod 56.30.Z). Dokument CEIDG stanowi jeden z elementów potwierdzających pracę zawodową, ale jako jedyny nie powinien stanowić podstawy do zaliczania praktyk i powinien być uzupełniony także o inne dokumenty pozwalające na weryfikację osiągniętych w ramach pracy zawodowej efektów. Jest to bardzo ważne, ponieważ zdecydowana większość praktyk na ocenianym kierunku jest zaliczana na podstawie pracy zawodowej studentów.

Miejsca praktyk, na podstawie wybranych do analizy dokumentów pozwalają stwierdzić, że praktyki odbywają się w firmach i instytucjach, które umożliwiają studentom osiąganie założonych efektów kształcenia. Również liczba miejsc praktyk, z których mogą korzystać studenci jest adekwatna do potrzeb.

2.2.

Sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia są pochodną rozwiązań zawartych w Regulaminie studiów i innych regulacji wewnętrznych Uczelni i Wydziału Finansów i Zarządzania, który prowadzi oceniany kierunek studiów. Istotne są również w tym względzie zapisy zawarte w sylabusach przedmiotów.

Regulamin studiów określa ogólne warunki i zasady związane z oceną i zaliczaniem przedmiotów, semestrów i całego toku studiów. Określa także ramy organizacyjne przebiegu studiów, wprowadza skalę ocen, określa prawa i obowiązki studenta w zakresie weryfikacji efektów kształcenia. Przyjęte rozwiązania są zgodne z powszechnie obowiązującymi regulacjami w szkolnictwie wyższym i stanowią właściwą podstawę do oceny postępów studentów w edukacji.

Podstawowymi formami weryfikacji efektów kształcenia są okresowe prace kontrolne w formie kolokwii, testów, referatów, projektów, esejów, prezentacji multimedialnych, raportów, analiz studiów przypadku. Nie bez znaczenia są także metody oceny aktywności na zajęciach, ponieważ służą one ewaluacji bieżącego zaangażowania studentów oraz pośrednio umożliwiają ocenę ich wiedzy i umiejętności. Weryfikacja efektów nauczania dokonywana jest także za pomocą egzaminów ustnych i pisemnych. Każdy nauczyciel akademicki ma obowiązek zapoznania studentów na pierwszych zajęciach z tematami, literaturą, warunkami oraz formami zaliczenia przedmiotu. Studenci mogą ponadto powziąć te informacje z wirtualnego dziekanatu. Dobór powyższych form weryfikacji efektów kształcenia jest prawidłowy, gdyż uwzględnia specyfikę przedmiotów oraz praktyczny profil kształcenia.

Sposób weryfikacji realizacji efektów kształcenia zakładanych dla praktyk zawodowych jest prawidłowy. Kwestie te zostały szczegółowo ujęte w Regulaminie praktyk zawodowych oraz karcie przedmiotu. Studenci korzystają z możliwości indywidualnego zorganizowania praktyki oraz jej zaliczenia na podstawie pracy zawodowej. Dokumentacja potwierdzająca osiągnięcie efektów w ramach praktyk zawodowych jest prowadzona poprawnie.

Jeśli chodzi o weryfikację efektów kształcenia przewidzianych dla języków obcych, to odbywa się ona zgodnie z danymi zawartymi w sylabusach - w oparciu o zadania pisemne, prezentacje, test i egzamin. Efekty kształcenia związane z kompetencjami językowymi realizowane są głównie na lektoratach oraz w ograniczonym stopniu także na zajęciach z innych przedmiotów, na których wykorzystuje się obcojęzyczne terminy. Jak już podkreślono za celowe uznaje się wprowadzenie obowiązkowego przedmiotu wykładanego i zaliczanego w języku obcym, co odnosi się w szczególności do studiów II stopnia.

Analiza struktury ocen z sesji zimowej i letniej roku akademickiego 2016/2017 pozwala generalnie uznać rozkłady ocen za prawidłowe. Dane na ten temat ilustruje poniższa tabela.

Wyszczególnienie	ndst	dst	dst+	db	db+	bdb
Studia I stopnia – sesja zimowa	9,6	20,8	10,6	20,3	12,1	26,6
Studia I stopnia – sesja letnia	9,1	13,9	10,6	21,8	11,7	32,8
Studia II stopnia – sesja zimowa	3,2	14,6	10,2	21,3	16,4	34,3
Studia II stopnia – sesja letnia	6,2	17,1	7,6	25,1	11,9	32,1

W przekazanej Zespołowi Oceniającemu PKA dokumentacji znajdują się dane na temat skali odsiewu. Współczynniki odsiewu są relatywnie wysokie i wynoszą 21% na studiach I stopnia i 17% na studiach II stopnia. W Uczelni wypracowano procedury minimalizacji odsiewu studentów, za które odpowiadają menedżerowie kierunków.

System archiwizacji prac etapowych funkcjonuje prawidłowo. Dokumentowanie osiągnięcia efektów w danym cyklu kształcenia jest obowiązkiem każdego wykładowcy. Forma dokumentowania jest konsekwencją zapisów w karcie przedmiotu. Jeżeli egzamin miał charakter ustny, to dokumentacji podlegają pytania egzaminacyjne wraz z adnotacjami i protokołami ocen. Dokumentacja dotycząca zaliczenia praktyk jest przechowywana w teczce studenta. Ponadto wszelkie dokumenty związane z przebiegiem studiów i okresowymi osiągnięciami studenta są przechowywane w teczce osobowej - łącznie z protokołem egzaminu dyplomowego, kopią dyplomu oraz suplementem. Zgodnie z przepisami archiwizowane są również prace dyplomowe.

Poziom prac etapowych, które zostały wylosowane do sprawdzenia jest zadowolający. Wykładowcy dokładają należytych starań, aby odpowiednio egzekwować przekazywaną wiedzę. Wśród prac etapowych znajdują się nie tylko kolokwia, testy i egzaminy pisemne, ale również prace projektowe, jak np. projekt zaliczeniowy z Warsztatów komunikacji i prezentacji, który zawiera przygotowanie i realizację wystąpienia publicznego, czy projekt z przedmiotu Biznesplan, w którym znajduje się biznesplan określonego przedsięwzięcia.

Skuteczność osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na kierunku *Zarządzanie* została pozytywnie oceniona w ramach akredytacji uzyskanej w 2017 roku od IACBE (International Assembly for Collegiate Business Education), która jest międzynarodową organizacją zrzeszającą około 200 szkół biznesu z całego świata. W ocenie tej podkreślono przydatność osiągniętych efektów kształcenia na rynku pracy i w dalszej edukacji. Ponadto sformułowano 10 wiodących finalnych efektów kształcenia, w które wyposażeni są absolwenci kierunku. Na studiach I stopnia są to następujące efekty:

1. Studenci będą w stanie przedstawić czynniki związane z tworzeniem, funkcjonowaniem, przekształcaniem i rozwojem organizacji gospodarczych;
2. Studenci będą w stanie omówić funkcje przedsiębiorstwa i ich wzajemne relacje;
3. Studenci będą mogli definiować i opisywać zdarzenia i procesy w organizacjach i ich środowisku;

4. Studenci będą mogli stosować metody, techniki i narzędzia zarządzania organizacyjnego;
5. Studenci będą w stanie przedstawić swoją wiedzę i umiejętności w sposób komunikatywny.

Z kolei na II stopniu studiów menedżerskich za finalne efekty kształcenia uznano następujące umiejętności:

1. Studenci będą mogli analizować czynniki związane z tworzeniem, funkcjonowaniem, przekształcaniem i rozwojem organizacji gospodarczych oraz oceną ich znaczenia;
2. Studenci będą mogli analizować funkcje przedsiębiorstwa i ich wzajemne relacje;
3. Studenci będą mogli analizować i oceniać zdarzenia i procesy w organizacjach i ich środowisku;
4. Studenci będą w stanie ocenić i wybrać odpowiednie metody, techniki i narzędzia zarządzania organizacyjnego;
5. Studenci będą mogli skutecznie formułować i komunikować swoje zrozumienie kwestii zarządzania przy użyciu zaawansowanej terminologii specjalistycznej.

Oceniając przydatność osiągniętych efektów kształcenia na rynku pracy Uczelnia prowadzi monitoring opinii swoich absolwentów na temat wpływu ukończenia studiów na ich życie zawodowe. Z danych zamieszczonych w Raporcie Samooceny (str. 48) wynika, że opinie absolwentów są podzielone. Odsetek negatywnych odpowiedzi na poniższe pytania jest następujący:

1. W jakim stopniu ukończone studia pokrywają się z wykonywaną pracą? – 20% z 65 absolwentów studiów I stopnia i 17,4% z 23 absolwentów studiów II stopnia.
2. Czy studia w WSB przełożyły się na poprawę Pana(i) sytuacji zawodowej? – odpowiedź „nie” wybrało 58,5% absolwentów studiów I stopnia i 43,5% absolwentów studiów II stopnia.

Powyższe wyniki dowodzą wyzwań, jakie stoją jeszcze przed Uczelnią w zakresie zabiegania o pełną satysfakcję absolwentów kończących studia na ocenianym kierunku.

System weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia jest przejrzysty i obiektywny. Prace dyplomowe są sprawdzane w programie plagiat.pl. Wśród wylosowanych przez Zespół Oceniający PKA prac dyplomowych nie stwierdzono przypadków przekroczenia dopuszczalnego poziomu wskaźników podobieństwa (wsk.1 do 50% oraz wsk.2 do 5%).

Analizując kwestie związane z konstrukcją programów kształcenia i weryfikacją uzyskanych efektów należy podkreślić także, że ważną w tym rolę pełni Komisja ds. Jakości Kształcenia. Zespołowi Oceniającemu PKA udostępniono kilkanaście protokołów z prac tego gremium, które miały miejsce w ostatnich kilku latach. Część prac odbywała się drogą zdalną, poprzez mailową wymianę opinii i propozycji zmian. Przedmiotem działań były takie kwestie jak analiza siatek programowych i ocena propozycji korekt zgłaszanych przez wykładowców, zmiany wymiaru godzinowego niektórych przedmiotów, potrzeba eksponowania przedmiotów związanych z e-marketingiem, ocena zasadności aktualizacji sylabusów przedmiotów, wymóg eliminacji niepotrzebnie dublowanych treści z przedmiotów ogólnoeconomicznych, zasadność poszerzenia oferty przedmiotów obcojęzycznych, wypracowanie zestawów pytań na egzamin dyplomowy, zasadność uruchomienia specjalności „menedżer sił sprzedaży”, konieczność rozwijania tzw. kompetencji miękkich wśród absolwentów kierunku i wiele innych kwestii programowych.

W prawidłowo prowadzonej dokumentacji znajdują się również raporty z szeregu spotkań Rady Programowej kierunku *Zarządzanie*. Wynika z nich, że przedmiotem dyskusji były takie kwestie jak organizacja staży, możliwości rozwijania kształcenia dualnego, czy zmiana programów kształcenia (np. przeniesienie przedmiotu „Marketing na rynku nieruchomości” na I stopień, czy zwiększenie liczby godzin z przedmiotu „Wycena nieruchomości”).

Według opinii studentów, która jest zgodna z oceną Zespołu Oceniającego PKA, kryteria zaliczenia kursów są podawane do ich wiadomości na pierwszych zajęciach i zawsze są zbieżne z kryteriami określonymi w sylabusach. Studenci potwierdzili, że nie zdarzają się sytuacje, w których zakres pytań egzaminacyjnych przekraczałby zakres ustalonego wcześniej materiału. Natomiast ich zdaniem, egzaminy rzetelnie i kompleksowo sprawdzają wiedzę i wymagane umiejętności.

Zdaniem studentów, formy egzaminów, do których przystępują, są odpowiednio dostosowane do treści kształcenia, np. przystępują oni do egzaminu ustnego z kursu dotyczącego komunikacji oraz wykonują obliczenia w celu zaliczenia kursu z zakresu statystyki. Terminy egzaminów są ustalane w porozumieniu ze studentami. Występują sytuację, w których studenci niestacjonarni zdają kilka egzaminów jednego dnia, jednak godzą się oni na to, aby nie przyjeżdżać kilka razy na Uczelnię w ciągu tygodnia. W odczuciu studentów, otrzymują oni wyniki egzaminów, za pośrednictwem systemu extranet bez konieczności długiego oczekiwania. Po każdym egzaminie mają oni zapewnioną możliwość zapoznania się ze swoją pracą i uzyskania uzasadnienia przyznanej oceny, w tym przede wszystkim oceny negatywnej. Studenci nie dostrzegają również przykładów nieobiektywnego podejścia do oceniania ze strony nauczycieli akademickich, nawet w przypadku egzaminów ustnych. Ponadto, w ich opinii, nauczyciele akademicy, podejmują odpowiednie działania mające na celu wyeliminowanie nieetycznych zachowań w czasie egzaminów. Wpływ na to ma przede wszystkim sposób organizacji egzaminów, zapewniający studentom komfort pracy z jednoczesnym uniemożliwieniem porozumiewania się.

Z rozmowy z Pełnomocnikiem Rektora ds. osób niepełnosprawnych wynika, że studenci niepełnosprawni mogą liczyć na dostosowanie formy egzaminu do swoich potrzeb lub na wydłużenie czasu na jego rozwiązanie.

W ocenie eksperta ds. pracodawców, która jest zgodna z oceną Zespołu Oceniającego PKA, Wydział określił efekty kształcenia dla praktyk zawodowych w sposób prawidłowy. Założone efekty kształcenia przypisane poszczególnym komponentom (wiedza, umiejętności, kompetencje) są możliwe do osiągnięcia w założonym czasie trwania praktyk i możliwa jest także ich skuteczna weryfikacja, w której znacząco współuczestniczy przedstawiciel instytucji/firmy przyjmującej na praktykę. Przyporządkowana punktacja ECTS oraz sylabusy dla praktyk są opracowane prawidłowo, podobnie jak wymiar czasowy praktyk (12 tygodni, 480 godzin, 12 punktów ECTS) – dotyczy to obu stopni. Sugeruje się natomiast w miejsce zaliczenia wprowadzenie oceny z praktyk, co podkreśli nie tylko ich rangę z uwagi na profil praktyczny, ale także pozwoli dokładniej ocenić studenta. Ponadto sylabusy praktyk, zarówno dla I-go, jak i II-go stopnia zawierają 6 efektów, a karta oceny przedstawiona podczas wizytacji zawiera ich 15 w związku, z czym warto dokonać niezbędnej modyfikacji karty oceny, aby była w pełni zgodna z treściami zawartymi w kartach przedmiotu.

Regulamin praktyk wskazuje na dwie części praktyk (podstawową i kierunkową). Student ma możliwość zorganizowania praktyki indywidualnie, jak też przy wsparciu Biura Karier. Regulamin określa również ramowe zasady zaliczenia praktyk na podstawie pracy (w wymiarze całościowym lub częściowym). Zasady te w regulaminie odnoszą się jednak do „stażu pracy” i „zgodności z kierunkiem studiów lub specjalnością”, a nie efektów kształcenia. Wśród wymaganych dokumentów wymienione zostały: zaświadczenie o zatrudnieniu lub odbytych stażu (informacja o czasie zatrudnienia/stażu oraz opis stanowiska i zakres obowiązków), wydruk z CEIDG oraz ewentualnie świadectwo pracy.

Praktyki koordynuje Biuro Karier, co z organizacyjnego punktu widzenia należy uznać za mocną stronę systemu praktyk. Zaliczenia praktyki dokonuje Dziekan - weryfikacja efektów sformułowanych dla praktyk zawodowych odbywa się m.in. na podstawie ogólnego zaświadczenia i karty czasu praktyk, jednak kluczowa w procesie merytorycznej weryfikacji

jest ocena opiekuna na podstawie obserwacji, który w tym celu wypełnia specjalnie przygotowany formularz odnoszący się do poszczególnych efektów na czterostopniowej skali. Jak wskazano wyżej, sugeruje się ujednoczyć w zakresie efektów kształcenia formularz z kartą przedmiotu. Dość ogólnie uregulowana została kwestia kontroli praktyk. Należy jednak podkreślić, że większość studentów ocenianego akredytowanego kierunku zalicza praktyki na podstawie pracy zawodowej a często bezpośrednie kontakty i stałe relacje z pracodawcami, z którymi zawarte są porozumienia dotyczące praktyk pozwalają na skuteczny nadzór i kontrolę nad ich realizacją. Opracowana została także formalna procedura pozyskiwania, organizowania i nadzorowania praktyk, która stanowi element Księgi Jakości, jednak w odniesieniu do kontroli, nadzoru, weryfikacji efektów jak też ewaluacji nie zawiera ona bardziej szczegółowych wytycznych niż przywołane wyżej dokumenty i regulaminy. Ewaluacja praktyk zawodowych opiera się głównie na analizie krótkich ankiet i rozmowach ze studentami. Z prowadzonej ankietyzacji nie są jednak opracowywane raporty.

Organizacja praktyk zawodowych podlega natomiast ocenie studentów w ramach Badania Atrybutów Marki. Oceny lokują się po środku pięciostopniowej skali, ale zauważalne są nieco wyższe oceny studentów z każdym rokiem, w którym odbywały się badania. Prowadzone w sposób regularny i cykliczny Badania Atrybutów Marki obejmują m.in. ogólną ocenę studiów, jak też ocenę stopnia satysfakcji studentów wg kilkunastu obszarów funkcjonowania. Dane uzyskane metodą sondażową wskazują na relatywnie niską (w porównaniu do innych Wyższych Szkół Bankowych) ocenę studiów na WSB w Gdańsku w ostatnich trzech latach. Szczególnie niskie oceny w odniesieniu do ocenianego kierunku studenci wystawiali ofercie programowej, na którą składały się takie elementy, jak stosunek liczby godzin ćwiczeń do wykładów, zajęcia z języka obcego i ograniczone możliwości korzystania z dodatkowych kursów i certyfikowanych szkoleń. Oceny te dotyczyły zarówno I-go jak i II-go stopnia oraz studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Jak wynika z informacji przekazanych w trakcie wizytacji, w związku z powyższymi wynikami podjęte zostały konkretne działania. Były to m.in. wprowadzenie specjalności anglojęzycznych, oraz wprowadzenie do programu przedmiotu „Gra biznesowa”.

Przedmiotem regularnych badań i analiz badań są także opinie absolwentów dotyczące oceny przydatności studiów w życiu zawodowym. Z analizy badań wynika, że ukończone studia pokrywają się z wykonywaną pracą w stopniu średnim lub znacznym, natomiast w mniejszym przelożyły się na poprawę sytuacji zawodowej absolwentów.

Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia (np. projekty czy metody oceny aktywności na zajęciach, obserwacja wykonywanych zadań) sformułowane zarówno dla praktyk zawodowych, jak też pozostałych przedmiotów związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym są adekwatne do założonych efektów kształcenia, umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia ich osiągnięcia. Dokumentowanie przebiegu praktyk opiera się na wzorach kilku dokumentów, spełniających wymagania profilu praktycznego i pozwalających na rzetelną ocenę osiągniętych efektów kształcenia.

Metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych są dobrane trafnie i pozwalają na skuteczną ich weryfikację. Warto także podkreślić różnorodność metod weryfikacji osiągniętych efektów – zarówno w ramach poszczególnych przedmiotów (szczególnie tych związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym), jak też w ogólnej puli wszystkich przedmiotów.

W kontekście oceny i ewaluacji programu studiów zagadnieniem wymagającym uwagi jest monitoring losów absolwentów. Obecnie monitoring ten nie jest skutecznie wykorzystywany w procesie oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez absolwentów ocenianego kierunku efektów kształcenia, ograniczając się do informacji i danych na wysokim poziomie ogólności. Ponadto badania ilościowe realizowane na poziomie centralnym warto uzupełnić badaniami o charakterze jakościowym (np. z wykorzystaniem

techniki zogniskowanego wywiadu grupowego) z udziałem absolwentów kierunku. Pozwoliłoby to nie tylko na uzyskanie bardziej precyzyjnych informacji na potrzeby ewentualnych modyfikacji programu studiów, ale także pozwoliłoby na podtrzymywanie relacji z absolwentami.

2.3

Zasady rekrutacji studentów na oceniany kierunek reguluje Uchwała nr 68/2015 Konwentu WSB w Gdańsku z dnia 29 maja 2015 roku w sprawie zasad rekrutacji na studia wyższe w WSB w Gdańsku na rok akademicki 2016/2017. Ponadto procedury rekrutacji kandydatów na studia są zatwierdzane corocznie Uchwałą Konwentu. Aktualnie obowiązuje Uchwała Konwentu nr 37/2016 z dnia 21 kwietnia 2016 r. w sprawie zasad rekrutacji na studia wyższe do Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku na rok akademicki 2017/2018.

O przyjęcie na studia I stopnia mogą ubiegać się zarówno obywatele Polski, którzy uzyskali świadectwo dojrzałości, jak i obcokrajowcy, którzy posiadają jego odpowiednik w danym kraju uprawniający do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe. Decyzje o przyjęciu na studia podejmuje Dziekan Wydziału, natomiast ewentualne odwołania od decyzji mogą być kierowane do Rektora. Podczas naboru preferencje mają kandydaci legitymujący się maturą z wyróżnieniem oraz laureaci olimpiad i konkursów przedmiotowych. Rozpoczynają oni studia nieodpłatnie, co jest elementem uczelnianego programu VIS (Very Important Student) promującego najlepszych studentów.

Oprócz złożenia kompletu niezbędnych dokumentów (wymienionych na stronie internetowej Uczelni oraz w Biurze Rekrutacji Wydziału) warunkiem przyjęcia na studia jest uiszczenie opłaty wpisowej, która jest określana we wspomnianej Uchwale Konwentu.

Rekrutacja na studia II stopnia obejmuje absolwentów studiów I stopnia. Tryb rekrutacji na obu formach kształcenia nie przewiduje selekcji kandydatów, którzy są przyjmowani do wyczerpania limitu miejsc. Przyjęte zasady rekrutacji na studia II stopnia nie budzą wątpliwości, choć nie optymalizują doboru kandydatów na studia danego kierunku z punktu widzenia przygotowania kandydatów do opanowania efektów kształcenia właściwych dla kierunku *Zarządzanie*. Kryteria rekrutacji nie naruszają zasady równości dostępu do kształcenia dla wszystkich kandydatów spełniających określone wymagania formalne i merytoryczne

Jeśli chodzi o regulacje dotyczące zaliczania poszczególnych etapów studiów są one ujęte są w Regulaminie studiów wyższych WSB w Gdańsku, który został zatwierdzony Uchwałą nr 34/2017 Senatu WSB z dnia 28 kwietnia 2017 roku. Jest to nowy dokument, który obowiązuje od początku bieżącego roku akademickiego. Najważniejsze kwestie, które odnoszą się do zasad zaliczania przedmiotów oraz sporządzenia i obrony pracy dyplomowej zostały ujęte w punktach IV, IX i X Regulaminu studiów. Przedmioty ujęte w planie studiów kończą się wystawieniem oceny potwierdzającej uzyskanie efektów kształcenia.

Na tej podstawie Dziekan dokonuje zaliczenia danego semestru studiów, przy czym na zaliczanie kolejnych semestrów wymaga się od studentów uzyskania 30 punktów ECTS. Stosuje się przy tym kategorię skumulowanego długu punktów ECTS z niezaliczonych w danym semestrze przedmiotów, co musi zostać nadrobione w kolejnych semestrach kształcenia. Studenci, którzy nie zaliczyli przedmiotu zostają skierowani przez Dziekana na sesję poprawkową. Przyjęte rozwiązania są prawidłowe.

Zasady dyplomowania precyzuje, oprócz wspomnianego Regulaminu studiów, Uchwała nr 15/2016 Rady Wydziału Finansów i Zarządzania WSB w Gdańsku z dnia 14 października 2016 roku w sprawie zatwierdzenia „Standardów pisania prac licencjackich, inżynierskich i magisterskich”. Jest to kompleksowo sporządzony dokument, w którym ujęto wymogi merytoryczne, formalne i redakcyjne pisania i obrony prac dyplomowych. Niestety w przypadku części prac dyplomowych zawarte w nim procedury nie są do końca respektowane.

Seminaria dyplomowe rozpoczynają się na studiach I stopnia wraz z początkiem czwartego semestru. Studenci mają możliwość wyboru promotora. Warto przy tym podkreślić, że w Uczelni od roku akademickiego 2011/2012 funkcjonuje system zapisów on-line na seminaria (i inne przedmioty do wyboru). Niewątpliwie elektroniczna platforma w ramach, której funkcjonuje wirtualny dziekanat jest efektywnym rozwiązaniem.

Dziekan ustala liczbę grup seminaryjnych oraz maksymalną liczebność grupy. Po ukończeniu pracy dyplomowej jest ona kierowana do weryfikacji w systemie plagiat.pl. Następnie praca jest drukowana i dopuszczana do obrony. Recenzent jest wyznaczany przez Dziekana. Formularze recenzji zawierają 8 szczegółowych kryteriów oceny oraz miejsce na uwagi dodatkowe związane z uzasadnieniem oceny pracy. Zasadnicze kryteria oceny pracy dyplomowej to:

1. Poprawność sformułowania celu pracy i problemu badawczego,
2. Dobór narzędzi badawczych do realizacji celu pracy,
3. Struktura pracy,
4. Poziom i poprawność merytoryczna pracy,
5. Poprawność i oryginalność wnioskowania,
6. Redakcyjna strona pracy (stylistyka, opanowanie techniki pisania pracy, przypisy),
7. Dobór i wykorzystanie literatury,
8. Wyniki systemu plagiat.pl..

Egzamin dyplomowy odbywa się przed Komisją złożoną z przewodniczącego wyznaczonego przez Dziekana, promotora oraz recenzenta. Dyplomant odpowiada na wylosowane pytania z zakresu kierunku studiów i problematyki pracy. Największy wpływ na ocenę końcową na dyplomie ma średnia ze studiów. Waga tego kryterium wynosi 50%, natomiast waga oceny pracy dyplomowej przez opiekuna naukowego i recenzenta wynosi 25%. Identyczna jest również waga oceny egzaminu dyplomowego (25%). Opisana procedura dyplomowania stwarza prawidłowe ramy do możliwości kontrolowania tego czy finalne efekty kształcenia w postaci pracy dyplomowej są osiągane. Procedura ta jest adekwatna do praktycznego profilu studiów na ocenianym kierunku *Zarządzanie*.

Tematyka prac dyplomowych na studiach licencjackich oscyluje wokół problematyki realizacji funkcji kierowniczej w przedsiębiorstwach i innych organizacjach, zarządzania marketingowego, roli reklamy w zarządzaniu sprzedażą oferty firmy, zarządzania zasobami ludzkimi w organizacji, gospodarowania nieruchomościami. Z kolei na studiach II stopnia podejmowane w pracach magisterskich problemy zarządcze dotyczą zagadnień z zakresu: marketingu ze szczególnym uwzględnieniem strategii marki, reklamy i promocji, zarządzaniu procesowego oraz zarządzania projektami, zarządzania zasobami ludzkimi ze szczególnym uwzględnieniem problematyki bezpieczeństwa i higieny pracy, zarządzania przedsiębiorstwem np. w branży turystycznej, zarządzania nieruchomościami, roli psychologii w zarządzaniu i innych zagadnień koncentrujących się na metodach i instrumentach zarządzania.

Wśród mankamentów związanych z procesem dyplomowania, które zostały dostrzeżone przez Zespół Oceniający PKA należy wymienić:

- pobieżność analiz i wnioskowania w części prac - szczególnie licencjackich;
- niewielka liczba powołań w pracach magisterskich na pozycje obcojęzyczne;
- anachroniczna literatura wykorzystywana w części prac licencjackich (zdarza się, że w wykazie bibliografii brakuje pozycji wydanych po roku 2010);
- zbyt liczne niektóre grupy seminaryjne (np. 16-osobowe zamiast maksymalnie 12-osobowych).

Odrębnym problemem jest zawyżanie ocen części prac przez promotorów i recenzentów, co w szczególności dotyczy studiów II stopnia. O ile, bowiem na studiach I stopnia odsetek ocen bardzo dobrych jest w grupie studentów niestacjonarnych przeciętny (23,1%), a w grupie studentów stacjonarnych wręcz bardzo niski (zaledwie 3,7%), to w

przypadku studiów II stopnia niemal połowa studentów (93 ze, 198 czyli 47%) otrzymała na dyplomie ocenę bardzo dobrą. Dane na temat struktury ocen końcowych na dyplomie ukończenia studiów uzyskanych przez studentów kierunku *Zarządzanie* w 2016 roku ilustruje poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Studia					
	I stopnia				II stopnia	
	Stacjonarne		Niestacjonarne		Niestacjonarne	
	N	%	N	%	N	%
Dostateczny	0	0,0	4	3,7	1	0,5
Dostateczny plus	1	3,7	17	15,7	4	2,0
Dobry	16	59,3	36	33,3	32	16,2
Dobry plus	9	33,3	26	24,1	68	34,3
Bardzo dobry	1	3,7	25	23,1	93	47,0
Bronione prace dyplomowe razem	27	100,0	108	100,0	198	100,0
Średnia ocena na dyplomie	4,17		4,24		4.63	

Słaba jest również zgodność tematyki części prac dyplomowych z kanonem kierunku *Zarządzanie*. Szacuje się, że około 10% prac dyplomowych to prace z finansów i ekonomii, a nie zarządzania. Poniżej wymieniono ich tytuły:

a) studia pierwszego stopnia:

1. Analiza porównawcza i ocena programów "Rodzina na swoim" i "Mieszkanie dla młodych",
2. Metody wyceny wartości nieruchomości na przykładzie nieruchomości gruntowej zabudowanej budynkiem biurowym,
3. Aktywność inwestycyjna gminy i źródła jej finansowania na przykładzie gminy Pawłowice,
4. Rozwój infrastruktury gminy wiejskiej (na przykładzie Gminy Trąbki Wielkie),
5. Analiza bezpieczeństwa transakcji realizowanych za pomocą kart płatniczych,
6. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne, jako źródło fuzji i przejęć w Polsce,
7. Finansowanie organizacji pozarządowych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce w latach 2004-2020 na przykładzie Stowarzyszenia Miłośników Obozina i Kociewia,
8. Budowa instalacji elektrycznych w Hali Sportowo Widowiskowej na 11 tys. osób,
9. Kredyt hipoteczny w opinii konsumentów

b) studia drugiego stopnia:

1. Działalność podmiotów ekonomii społecznej na rzecz rynku pracy w Trójmieście-analiza wybranych przykładów,
2. Szklany sufit. Bariery i ograniczenia zawodowe kobiet na polskim rynku pracy,
3. Utajone determinanty preferencji destynacji turystycznych- podejście eksperymentalne,
4. Inwestycje zagraniczne w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2014,
5. Modyfikowanie efektu obramowania poziomem nietolerancji na wieloznacność i informacją o charakterze finansowym,
6. Psychologiczne aspekty windykacji w zarządzaniu należnościami przedsiębiorstw,
7. Atrakcyjność inwestycyjna wybranych krajów,
8. Psychologiczne skutki bezrobocia na podstawie Powiatowego Urzędu Pracy w Lęborku,
9. Rola kobiet w życiu zawodowym i dyskryminacja na rynku pracy,
10. Ryzyko portfela kredytów hipotecznych PKO BP SA,
11. Kryteria wyboru ubezpieczeń komunikacyjnych i życiowych,
12. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy,

13. Ryzyko zadłużania się konsumenta przy użyciu kart kredytowych w opinii respondentów.

Jeśli chodzi o tryb uznawania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym, to kwestie te reguluje szczegółowo Uchwała nr 79/2015 Konwentu Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku z dnia 30 czerwca 2015 r. W wyniku potwierdzania efektów uczenia się w zakresie odpowiadającym efektom kształcenia na danym kierunku, można zaliczyć studentowi nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do programu określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia. Liczba studentów przyjętych na studia w wyniku potwierdzania efektów uczenia się nie może być większa niż 20% ogólnej liczby studentów na danym kierunku. Studenci przyjęci na studia w wyniku potwierdzania efektów uczenia się, odbywają studia pod opieką naukową w ramach indywidualnego toku studiów (ITS). Szczegółowe rozwiązania odnoszące się do wykazu przedmiotów objętych procedurą potwierdzania uzyskanie efektów kształcenia określono w Zarządzeniu nr 2/2016 Dziekana Wydziału Finansów i Zarządzania Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku z dnia 11 stycznia 2016 r. Wykaz ten nie obejmuje przedmiotów podstawowych. Ponadto dokument ten precyzuje skład komisji rozpatrującej wnioski studentów o uznanie efektów kształcenia.

Przyjęte regulacje stanowią, że wśród dokumentów potwierdzających osiągnięcie określonych efektów kształcenia poza Uczelnią znajdują się:

- Świadectwa ukończenia odpowiednich kursów i szkoleń (ukończonych po 2010 roku, z wykazem godzin i treści programowych,
- Świadectwa pracy z zakresem obowiązków za ostatnie 5 lat,
- Zaświadczenia od pracodawcy z opisem wykonywanych czynności (za ostatnie 5 lat),
- Oświadczenie o podejmowanych czynnościach w ramach działalności gospodarczej (za ostatnie 5 lat),
- Uzyskane certyfikaty w (np. SKwP po 2011 r., KIBR po 2009 r., Ministerstwa Finansów po 2002 r) i inne dokumenty.

Aktualnie opisana procedura nie była jeszcze stosowana w praktyce na ocenianym kierunku, lecz wykorzystano ją na innych kierunkach prowadzonych przez Wydział Finansów i Zarządzania (*Finanse i rachunkowość oraz Logistyka*).

Studenci innych uczelni, którzy składają podania o przyjęcie na kolejny semestr studiów w WSB są oceniani nie tylko pod kątem wykazu przedmiotów zaliczonych w poprzedniej uczelni, ale również z uwzględnieniem wymiaru zajęć i punktów ECTS z tego przedmiotu. W przypadkach wystąpienia rozbieżności decyzje podejmowane są na podstawie stopnia zgodności kart przedmiotów. Zasadniczym wymogiem przyjęcia studenta na dany semestr jest to, aby legitymował się wymaganą liczbą punktów ECTS.

Reasumując, opracowane procedury uznawania i potwierdzania efektów kształcenia zdobytych poza WSB są prawidłowe.

W opinii studentów, co zgodne jest z oceną Zespołu Oceniającego PKA, studenci pierwszych lat studiów wyrazili swoje zadowolenie z organizacji procesu rekrutacji na studia. Docenili oni przede wszystkim przejrzystość i dostępność informacji o procesie rekrutacji i jego wynikach.

Kryterium rekrutacji na studia pierwszego stopnia jest zdany egzamin maturalny. Natomiast w przypadku rekrutacji na studia II stopnia, Uczelnia nie wymaga od kandydata ukończenia studiów I stopnia na kierunku zarządzanie lub pokrewnego. W obydwu przypadkach przyjmuje się kandydatów według kolejności zgłoszeń. Zdaniem studentów, Uczelnia przyjmuje na oceniany kierunek studiów odpowiednią liczbę studentów w stosunku do swojego potencjału dydaktycznego, przez co nie występuje problem ze zbyt licznymi grupami zajęciowymi lub problemy z dostępem dla studentów do infrastruktury dydaktycznej lub badawczej.

Zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego zostały określone w regulaminie studiów. Wymagania formalne dotyczące prac dyplomowych zostały określone w publicznie dostępnym dokumencie (procedurze), co ułatwia studentom sprostanie wymogom formalnym, jakie powinna spełniać praca dyplomowa.

Studenci, mają możliwość uwzględnienia zaliczeń przedmiotów z innego kierunku studiów lub przedmiotów zrealizowanych na innej uczelni. Jeżeli student zmienia uczelnię w ramach grupy WSB, otrzymuje uwzględnienie zaliczeń automatycznie. Natomiast student przenoszący się z innej uczelni może uzyskać uwzględnienie zaliczenia na podstawie decyzji prowadzącego przedmiot, który weryfikuje zakres uzyskanych wcześniej efektów kształcenia, na podstawie dokumentacji przedstawionej przez studenta.

Przedstawiona wyżej ocena ocenie eksperta studenckiego zbieżna jest z oceną Zespołu Oceniającego PKA.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Program kształcenia umożliwia realizację zakładanych efektów kształcenia. Przedmiotowe efekty kształcenia z zakresu wiedzy, umiejętności i pożądanych postaw społecznych zostały prawidłowo przyporządkowane do efektów kierunkowych. Karty przedmiotów są poprawnie skonstruowane. W dokumentacji znajduje się matryca realizacji efektów kształcenia.

Wyszczególnione w planie studiów treści programowe, wymiar zajęć w ramach ścieżki studiów, jak również stosowane metody weryfikacji efektów kształcenia i zasady organizacji zajęć umożliwiają osiągnięcie zaplanowanych efektów kształcenia.

Procedury rekrutacyjne nie budzą większych zastrzeżeń. O przyjęciu na studia decyduje kolejność zgłoszeń, co jest standardowym rozwiązaniem w uczelniach niepublicznych. Przyjęte reguły nie optymalizują jednak selekcji kandydatów na studia z punktu widzenia ich przygotowania do opanowania efektów kształcenia właściwych dla kierunku *Zarządzanie*. Zasady rekrutacji nie zawierają zapisów o charakterze dyskryminacyjnym oraz są udostępniane do publicznej informacji w Internecie oraz w Biurze Rekrutacji Wydziału. Wdrożone procedury zapewniają przejrzystość kryteriów kwalifikacji i równe szanse dla kandydatów w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

Regulacje dotyczące zaliczania poszczególnych etapów studiów zostały prawidłowo ujęte w Regulaminie studiów wyższych WSB. Dokument ten precyzuje także zasady przenoszenia się z innych uczelni oraz wznowienia studiów. Przewidziano w nim możliwość potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną.

Proces dyplomowania jest ściśle sformalizowany i realizowany w oparciu o dokument „Standardy pisania prac dyplomowych, inżynierskich i magisterskich”. Głównym mankamentem procesu dyplomowania jest to, że około 10% prac dyplomowych wykracza poza kanon kierunku *Zarządzanie* i lokuje się w finansach lub ekonomii. Ponadto oceny części prac, szczególnie na studiach II stopnia są zawyżane. Prace licencjackie i magisterskie wylosowane przez Zespół Oceniający PKA cechują się bardzo zróżnicowanym poziomem merytorycznym. Są prace bardzo dobre, ale trafiają się również bardzo słabe (w szczególności licencjackie). Ich niski poziom merytoryczny wynika z pobieżności analiz i wnioskowania. Z faktu tego należy wyciągnąć wniosek, że weryfikacja finalnych efektów kształcenia w postaci tematyki i jakości prac dyplomowych powinna być przedmiotem większej troski ze strony niektórych promotorów i władz dziekańskich. Co ciekawe w odczuciu członków Zespołu PKA poziom niektórych prac dyplomowych był niższy niż zarchiwizowanych prac etapowych, podczas gdy z reguły obserwuje się sytuację odwrotną.

System potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza formalną edukacją został skonstruowany poprawnie, ale jeszcze nie stosowano go w praktyce w odniesieniu do studentów ocenianego kierunku.

Nauczyciele akademicki stosują metody kształcenia motywujące studentów do aktywności i ciągłego rozwoju. Stosunkowo niewielkie grupy zajęciowe pozwalają nauczycielom akademickim na zdefiniowanie potrzeb poszczególnych grup studentów i odpowiednie dostosowanie do nich treści kształcenia. Natomiast słabością systemu kształcenia praktycznego zgłoszoną przez studentów jest zbyt mała ilość zajęć dotyczących obsługi specjalistycznych programów komputerowych z zakresu zarządzania przedsiębiorstwem.

W opinii studentów, prawidłowa organizacja procesu kształcenia pozwala im na realizację zakładanych efektów kształcenia. Obiektywizm oraz sprawność działania mechanizmów egzaminowania, powoduje zdaniem studentów, że stosowane metody sprawdzania i oceny są zorientowane na ich potrzeby i umożliwiają im uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu uzyskania zakładanych efektów kształcenia.

Studenci pozytywnie ocenili proces rekrutacji na studia. W ich ocenie zasady zaliczania kolejnych etapów studiów (semestrów) zostały sprecyzowane w regulaminie studiów i są przestrzegane. Pozytywną ocenę od studentów otrzymała organizacja procesu dyplomowania, charakteryzująca się przejrzystością i obiektywizmem.

Wydział przygotował się do realizacji praktyk oraz weryfikacji efektów kształcenia uwzględniających wymagania profilu praktycznego. Dobór metod i form zajęć spełniają wymagania profilu praktycznego, punktacja ECTS dotycząca zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym również spełnia wymagania przepisów w tym zakresie. Zagadnieniem stanowiącym słabą stronę są natomiast prace dyplomowe, które w większości nie zawierają wystarczających elementów praktycznych właściwych dla profilu studiów (np. bazują na analizie problemów teoretycznych, w ograniczonym stopniu wykorzystują źródła empiryczne a tematyka prac rzadko związana jest z konkretnymi problemami o charakterze praktycznym). Treści programowe są zgodne z efektami kształcenia i odpowiadają na potrzeby branżowego rynku pracy.

Część studentów w trakcie wizytacji potwierdzała, że podczas zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym dydaktycy często i chętnie dzielą się doświadczeniami zawodowymi, a wśród form zajęć, które mają aktywizujący charakter istotną ich część stanowi praca grupowa/zespołowa.

Dobre praktyki

1. Kierunek *Zarządzanie* uzyskał w 2017 roku akredytację IACBE (International Assembly for Collegiate Business Education) na studiach licencjackich i magisterskich. Potwierdza to skuteczność podejmowania działań przez władze Uczelni i Wydziału na rzecz systematycznego podnoszenia jakości kształcenia. Wydział Finansów i Zarządzania Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku posiada także certyfikat akredytacji International Project Management Association IPMA-Student nr 6/2015 AIS.

2. Formularz wypełniany przez pracodawcę, który stanowi narzędzie potwierdzania efektów kształcenia, jakie w trakcie praktyk osiągnął student, można uznać za dobrą praktykę stosowaną w Szkole. Jego istotną zaletą jest czytelność i konkretność, dzięki której opiekun studenta z instytucji, w której odbywa się praktyka, może w sposób prosty i jasny potwierdzić nie tylko fakt osiągnięcia poszczególnych efektów, ale także wskazać poziom ich osiągnięcia. Warto jednak ściślej dostosować przedmiotowy formularz do efektów kształcenia zawartych w sylabusach.

3. Badania Atrybutów Marki (BAM), które funkcjonują w Wyższych Szkołach Bankowych od 2010 roku i stanowią niewątpliwą wyróżnik oraz czynnik przewagi konkurencyjnej. Prowadzone są przez Centrum Rozwoju Szkół Wyższych TEB Akademia sp. z o.o. (właściciel Wyższych Szkół Bankowych). Dane służące zarówno ocenie oferty edukacyjnej, jak też ocenie postrzegania marki WSB są pozyskiwane od absolwentów, pracodawców, studentów, kandydatów na studia, pracowników dydaktycznych i słuchaczy studiów podyplomowych.

Badania w zakresie dopasowania kształcenia do wymagań pracodawców i rynku pracy oraz organizacji studiów i obsługi administracyjnej, mających na celu monitorowanie zmian w zakresie postrzegania i oceny marki Wyższej Szkoły Bankowej opierają się na kilku technikach badawczych. W badaniach wykorzystywane są głównie ilościowe techniki badawcze – ankiety internetowe, telefoniczne, audytoryjne, wywiady bezpośrednie, ale także jakościowe – indywidualne wywiady pogłębione. Co roku odnotowywany jest coraz większy udział respondentów w badaniach, a poziom zwrotności należy uznać za bardzo wysoki. Wyniki badań są prezentowane w poszczególnych jednostkach, a następnie wdrażane są działania doskonalące, które także podlegają weryfikacji.

Zalecenia

1. Ustawiczna weryfikacja tematów prac dyplomowych, aby prawidłowo lokowały się one w kanonie kierunku studiów *Zarządzanie* oraz podniesienie skuteczności działań na rzecz zapewnienia wysokiej jakości prac dyplomowych, w szczególności na studiach I stopnia.
2. Doskonalenie procesu dydaktycznego poprzez zwiększenie liczby przedmiotów do wyboru, w tym przedmiotów informatycznych oraz wprowadzenie do oferty dydaktycznej obowiązkowego przedmiotu wykładanego i zaliczanego w języku obcym – w szczególności dotyczy to ścieżki programowej na studiach magisterskich.
3. Rozbudowanie oferty programowej o przedmioty z zakresu obsługi specjalistycznych programów komputerowych z zakresu rachunkowości.
4. Zaleca się dostosowanie procedury zaliczania praktyk na podstawie wykonywanej pracy do przepisów prawa i wewnętrznych regulacji uczelnianych dotyczących uznawania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Zdecydowana większość studentów zalicza praktyki na podstawie pracy zawodowej. Analiza wybranych dokumentów potwierdziła, że tak prowadzona weryfikacja efektów kształcenia przypisanych praktykom, na ogół odbywa się prawidłowo i rzetelnie. Jednak należy zwrócić uwagę na ograniczenia związane z takimi dokumentami, jak wpis do Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej, który stanowi potwierdzenie prowadzonej przez studenta działalności gospodarczej. Należy mieć na uwadze, że sam wpis nie jest dokumentem pozwalającym na skuteczną weryfikację efektów kształcenia, ponieważ może zawierać informacje o planowanym, ale nie rzeczywiście realizowanym przedmiocie działalności.
5. Rekomenduje się także Władzom Wydziału zmniejszenie maksymalnej liczebności grup konwersatoryjnych do 20-25 osób, aby w pełniejszy sposób możliwa była realizacja praktycznych efektów kształcenia podczas tej formy zajęć.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

- 3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia
- 3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1.

W Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku wprowadzono model zarządzania jakością kształcenia, który obejmuje trzy wyodrębnione obszary, tj. system zapewniania jakości programów kształcenia; system zapewniania jakości kadry dydaktycznej; system zapewniania jakości dydaktyki.

Podstawą do tworzenia systemu zarządzania jakością kształcenia były Uchwały Konwentu 18/2015 z 12 lutego 2015 r. w sprawie uchwalenia wytycznych do tworzenia systemu zarządzania jakością kształcenia oraz Uchwała Senatu 9/2015 z 29 maja 2015 r. w

sprawie systemu zapewnienia jakości kształcenia. Na podstawie tych uchwał utworzono Księgę Jakości Kształcenia oraz odpowiednie procedury obszarowe.

System zapewnienia jakości kształcenia przedstawiony w tej Księdze zawiera następujące elementy:

- Cele jakościowe,
- Procedury,
- Organizację oraz
- Kierowanie systemem i dokumentowanie jego funkcjonowania.

Jednym z filarów funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w WSB w Gdańsku jest realizacja cyklu Deminga (Zaplanuj, Wykonaj, Sprawdź, Popraw) w obszarach zarządzania kadrami dydaktyczną, programami kształcenia, jak i infrastrukturą, w oparciu o którą realizowane jest kształcenie.

Na szczeblu Wydziału Finansów i Zarządzania WSB w Gdańsku na studiach pierwszego i drugiego stopnia, procesem dydaktycznym zarządza Dziekan Wydziału poprzez: Menedżera Kierunku (MK), Zespół Dydaktyczny (ZD) oraz Koordynatora Przedmiotu (KP).

Kluczowe procedury z zakresu zadań w wyodrębnionych w tych obszarach to np.: Procedura tworzenia i weryfikacji programów kształcenia, Procedura - Standardy nauczania i oceniania, Procedura rozwoju kompetencji dydaktyczno – metodycznych nauczycieli akademickich oraz Procedura okresowej oceny nauczycieli akademickich.

W chwili obecnej Księga Jakości Kształcenia jest na etapie modyfikacji i udoskonalania i została przekazana do Komisji Jakości Kształcenia do zaopiniowania przed jej zatwierdzeniem przez Senat Uczelni. Modyfikacjom uległy poszczególne procedury z uwagi na zmiany organizacyjne, w szczególności dokonaną od stycznia 2017 r. zmianę struktury organizacyjnej Uczelni, redefiniowania uprawnień nadanych Uczelni przez Założyciela, a co za tym idzie redefiniowania zakresu obowiązków w komórkach organizacyjnych Uczelni. Obecnie utworzono 22 Procedury.

Formułowanie oraz doskonalenie programów i efektów kształcenia, w tym kształtowanie oferty specjalności, modyfikacja efektów kształcenia i realizowanych treści zgodnie z oczekiwaniami rynku pracy, odbywa się na szczeblu Komisji ds. jakości kształcenia danego kierunku. Komisja ta pracuje okresowo na materiale dostarczanym przez Menedżera kierunku po zrealizowaniu prac prowadzonych w ramach Rady Programowej w skład, której wchodzi przedstawiciel zespołu dydaktycznego kierunku oraz przedstawiciele pracodawców. Na Rady Programowe zapraszani są również przedstawiciele studentów danego kierunku w celu przekazania uwag, opinii i potrzeb w zakresie realizowanego programu kształcenia. Rada Programowa opiniuje programy kształcenia, definiuje potrzeby rynku pracy i interesariuszy zewnętrznych w zakresie kształcenia przez Uczelnię oraz proponuje zmiany doskonalące i upraczkające programy kształcenia Uczelni. Studenci są również członkami Rady Wydziału Finansów i Zarządzania WSB w Gdańsku. Studenci, jako członkowie ciał opiniodawczo-doradczych, poza możliwością bezpośredniego zgłaszania propozycji zmian, mogą także wnioskować o wprowadzenie zmian wypełniając ankiety, zarówno w formie elektronicznej, jak i papierowej, oceniające wykonywanie obowiązków przez nauczycieli akademickich (OKD) oraz cały proces kształcenia (badania atrybutów marki – BAM). W badaniach BAM uczestniczą także interesariusze zewnętrzni.

Monitorowanie, okresowy przegląd programów kształcenia i osiągnięcia zakładanych w programie efektów kształcenia odbywa się na każdym etapie kształcenia, począwszy od zajęć dydaktycznych, poprzez praktyki zawodowe, a na procesie dyplomowania kończąc. Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia zakłada cykliczne przeglądy programów kształcenia pod kątem formalno-prawnym oraz merytorycznym. Przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego koordynatorzy przedmiotów na kierunku *Zarządzanie* zobowiązani są do weryfikacji i aktualizacji sylabusów. Najczęściej dokonywane zmiany dotyczą treści

programowych, pozycji literatury wymaganej i zalecanej, metod prowadzenia zajęć, metod weryfikacji zakładanych efektów kształcenia, form i warunków zaliczenia przedmiotu. Monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest ściśle związane z metodami i formami kształcenia. W tym celu zostały opracowane Standardy nauczania i oceniania w Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku. Przy doborze metod kształcenia nauczyciele akademicy mają wsparcie metodyka. Dział metodyki nauczania cyklicznie przeprowadza szkolenia dotyczące umiejętności i kompetencji dydaktycznych kadry dydaktycznej. Aby prowadzić zajęcia, nauczyciel akademicki jest zobligowany uzyskać tzw. certyfikat A potwierdzający przygotowanie do prowadzenia zajęć oraz znajomość standardów związanych z procesem dydaktycznym na Uczelni (poprzedzony szkoleniami). Certyfikat B (przewidziany dla wykładowców już zatrudnionych) potwierdza zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie metodyki nauczania i korzystania z nowoczesnych technologii w procesie dydaktycznym oraz wspiera rozwój w sferze psychospołecznej. W celu zapewnienia wysokiej jakości prac dyplomowych na Wydziale Finansów i Zarządzania opracowane i wdrożone zostały Standardy pisania prac dyplomowych (Regulamin studiów, Procedura uzyskiwania tytułu licencjata i inżyniera na studiach I stopnia, Procedura uzyskiwania tytułu magistra na studiach II stopnia).

Monitorowanie, okresowy przegląd programów kształcenia i osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia pozwala również na dokonanie oceny ich aktualności, w tym zgodności z oczekiwaniami otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy, oceny stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oceny programu studiów, stosowanych form kształcenia i metod ich weryfikacji i oceniania, a także materiałów dydaktycznych oraz infrastruktury dydaktycznej. Analiza wyników egzaminów „monitoring sesji” (struktura ocen), oceny prac etapowych, dyplomowych, praktyk, a także semestralna analiza odsiewu studentów, semestralna analiza oceny nauczycieli akademickich i zajęć dydaktycznych dokonywana przez studentów stanowi materiał analityczny dla władz Wydziału. Materiał ten pozwala na podjęcie skutecznych działań o charakterze doskonalącym lub - w zależności od stwierdzonych uchybień - naprawczym.

W wyniku działań systemu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Finansów i Zarządzania w Gdańsku podjęto działania na wniosek interesariuszy zewnętrznych (pracodawcy, kandydaci, absolwenci) oraz interesariuszy wewnętrznych (studenci, nauczyciele akademicy (pracownicy), władze wydziału i uczelni, menedżer kierunku).

W czasie wizytacji przedstawiono istotnie zrealizowane działania na kierunku *Zarządzanie* pokazujące usprawnienia w określonych obszarach funkcjonowania kierunku w latach 2015 - 2017. Obejmują one następujące obszary:

1. Rekomendacje wpływające ze strategii technologizacji dydaktyki i ich wdrożenie,
2. Rekomendacje po Radach Programowych i ich wprowadzenie w programy kształcenia,
3. Rekomendacje wynikające z analizy wyników BAM (Badania Atrybutów Marki),
4. Akredytacje programów kształcenia.

Ad 1. Rekomendacje wpływające ze strategii technologizacji dydaktyki i ich wdrożenie

Strategia technologizacji dydaktyki powstała, jako realizacja potrzeby pogłębionej analizy bieżącego stanu wsparcia procesu dydaktycznego na WSB w Gdańsku technologią informatyczną biorąc pod uwagę wszystkie kierunki kształcenia. Analiza, wnioski i rekomendacje były realizowane przez pryzmat analizy otoczenia zewnętrznego Uczelni (rynek pracy oraz standardów stosowanych w innych jednostkach edukacyjnych), a także przez pryzmat nowo budowanej strategii rozwoju uczelni na lata 2016-2020.

Strategia technologizacji dydaktyki przygotowana została w lipcu 2015, a zatwierdzona i przyjęta w listopadzie 2015. W zakresie ocenianego kierunku przedstawiono następujące działania:

Obszar: Struktura wykorzystania laboratoriów komputerowych	
Rekomendacje	Wdrożenie
<p>Z przeprowadzonych analiz i prognoz wynika konieczność:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zwiększenia w roku akademickim 2016/2017 ilości małych sal laboratoryjnych (20 stanowisk) o 2 sale ogólnego przeznaczenia dla wszystkich zajęć laboratoryjnych na kierunkach technicznych i ekonomiczno-zarządczych oraz zwiększenie ilości dużych sal laboratoryjnych (40 stanowisk) o 1 salę ogólnego przeznaczenia dla studentów logistyki oraz studentów studiów podyplomowych (do wszystkich kursów wymagających laboratoriów komputerowych poza kursami multimedia i grafika komputerowa). ➤ Zwiększenia w roku akademickim 2017/2018 ilości dużych sal laboratoryjnych (40 stanowisk) o 1 salę. 	<p>W 2016 roku zrealizowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Trzy nowe sale laboratoryjne: sala 110 (20 stanowisk), 212 (20 stanowisk), 203 (40 stanowisk) <p>W 2017 roku planowana jest realizacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Jednej nowej sali komputerowej (20 stanowisk) <p>W 2018 roku planowana jest realizacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Trzech nowych sal komputerowych (po 20 stanowisk każde)
<p>Sukcesywna wymiana starych laboratoriów oraz dokupienie nowych jednostek komputerowych (zwiększenie liczby laboratoriów):</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wymianę w Gdańsku do końca września 2016 r. 37 szt. najstarszych jednostek komputerowych (obecnie 7 letnich); ➤ Do czerwca 2017 r. wymianę w Gdańsku 39 szt. jednostek komputerowych (obecnie 6 letnich) oraz wymianę w Gdyni 28 jednostek komputerowych (obecnie 4-5 letnich); ➤ Do końca lutego 2018 roku 38 jednostek komputerowych (obecnie 6 letnich); ➤ Do końca lutego 2019 roku 58 jednostek komputerowych (obecnie 4 letnich); ➤ Do końca lutego 2020 roku należy wymienić 37 jednostek komputerowych (obecnie 3 letnich); <p>Okresowa wymiana sprzętu komputerowego, przyjmując, że sprzęt komputerowy wymieniany jest na nowy, kiedy osiąga wiek 5-6 lat.</p>	<p>W 2016 roku zrealizowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wymiana sprzętu w dwóch salach laboratoryjnych (razem 37 jednostek komputerowych) sala 207, sala 209 ➤ Modernizacja sprzętu w jednej sali laboratoryjnej (18 jednostek) <p>W 2017 roku zrealizowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Modernizacja jednej sali komputerowej (18 stanowisk) <p>W 2017 roku planowana jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Modernizacja jednej sali komputerowej (22 stanowisk) ➤ Wymiana sprzętu w dwóch salach komputerowych (łącznie 33 jednostki komputerowe) <p>W 2018 roku planowana jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Budowa trzech nowych laboratoriów komputerowych (łącznie 60 stanowisk) ➤ Wymiana komputerów w dwóch salach komputerowych (łącznie 47 jednostek) <p>W 2019 roku planowana jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wymiana komputerów w trzech salach komputerowych (łącznie 58 jednostek)
Obszar: Dostępne oprogramowanie a możliwość dostarczenia studentom kompetencji wynikających z przyjętych kierunkowych efektów kształcenia	
<p>Rekomendowany jest zakup licencji oprogramowania SAP na potrzeby wyposażenia jednej dużej sali laboratoryjnej w Gdańsku (40 stanowisk) oraz jednej sali laboratoryjnej w Gdyni, jako środowiska wykorzystywanego międzykierunkowo – Informatyka, Logistyka, Zarządzanie + licencje stosowane na Studiach</p>	<p>W roku 2016 i 2017 zrealizowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zakup oprogramowania SAP (plan wdrożenia na zajęciach dydaktycznych od II 2018 roku na kierunkach Informatyka, Logistyka i Zarządzanie) <p>W roku 2017 zrealizowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Czerwiec – I etap szkolenia pracowników z

<p>Podyplomowych. Zakup tego oprogramowania warunkowany powinien być następującymi czynnikami:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Dostosowanie programów kształcenia (sylabusy, siatki programowe) w taki sposób, by jednoznacznie określić w nich konieczność realizacji wybranych grup przedmiotów na oprogramowaniu SAP, ➤ Przeszkolenie/certyfikacja, co najmniej trzech dydaktyków (minimum po jednym z kierunku Logistyka, Zarządzanie, Informatyka – sugerowane jest jednak przeszkolenie po dwie osoby z kierunku) z obsługi oprogramowania SAP, ➤ Zakup i wdrożenie oprogramowania na rok akademicki 2017/2018. 	<p>zakresu oprogramowania SAP</p> <p>W roku 2017 w planie jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wrzesień – II etap szkolenia pracowników z zakresu oprogramowania SAP
---	---

Ad. 2 - Rekomendacje po Radach Programowych i ich wprowadzenie w programy kształcenia.

Rady Programowe odbywają się od 2010 roku. W pierwszych trzech latach powołania organu spotkania dotyczące programów kształcenia odbywały się raz do roku. Od roku 2014 ze względu na zwiększającą się rok rocznie ofertę kształcenia, a co za tym idzie uruchamianych kierunków kształcenia powstała konieczność spotykania się dwa razy do roku i organizacji warsztatów dla wybranych kierunków. W ramach warsztatów wypracowywane są strategiczne założenia rozwoju kierunków, trendów rynkowych w zakresie zatrudnienia na rynku lokalnym i globalnym, rozwoju specjalności na danym kierunku, merytorycznych treści przedmiotów kierunkowych i specjalnościowych.

Kierunek *Zarządzanie* był analizowany pod kątem jego rozwoju na Radzie Programowej w listopadzie 2014 roku oraz w styczniu 2017 roku.

W czasie wizytacji wskazano najważniejsze uwagi oraz sposoby ich realizacji:

Rada Programowa czerwiec 2014 rok	
Rekomendacje	Wdrożenie
<ul style="list-style-type: none"> ➤ W opinii pracodawców brakuje „manuala” przygotowującego z jednej strony studenta <u>czy</u> jest staż, czego ma po nim oczekiwać i do czego ma się przygotować oraz z drugiej strony dla pracodawców jak prawidłowo realizować staż i jak prawidłowo powinna przebiegać edukacja stażysty. ➤ Według pracodawców potrzeba szerszej współpracy z pracodawcami dotyczącej realizacji staży. ➤ Według pracodawców przydatne jest wdrożenie certyfikacji projektowych na kierunku. ➤ Według pracodawców potrzeba zwiększenia współpracy w zakresie kół naukowych, studentów i pracodawców. 	<p>W roku 2015 zrealizowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Opracowano i wdrożono w Biurze Karier dodatkowy program realizacji staży u pracodawców, gdzie określone zostały oczekiwane kompetencje dla studentów realizujących staż w przedsiębiorstwie, przygotowany został również arkusz oceny kompetencji przed i po realizacji stażu. ➤ Uzyskano akredytację do prowadzenia przedmiotu Zarządzanie projektem IPMA i certyfikowanie studentów po ukończeniu kursów ➤ Wprowadzono do siatek programowych 2016/2017 przedmiot Zarządzanie projektem IPMA <p>W 2017 roku zrealizowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Projekt międzykierunkowy dla studentów kierunków Zarządzanie oraz Finanse i Rachunkowość przy udziale Banku PKO,

	<p>z obszaru projektowania strategii marketingowej nowych produktów banku dla klientów segmentu studiów wyższych; realizowane projekty stanowią część przygotowywanych prac dyplomowych na kierunkach; najlepszym studentom tego projektu zaproponowano płatne staże w Banku;</p> <p>W latach 2016 – 2018 realizowany jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Projekt stażowy EFS „Stáže dla studentów kierunku Zarządzanie Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku”, który objął 185 studentów tego kierunku, studiów I stopnia; <p>W 2017 roku w realizacji jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Projekt stażowy dla studentów Zarządzanie, który obejmie kolejnych 180 studentów kierunku na poziomie studiów I i II stopnia; ➤ Przygotowanie do certyfikacji IPMA 20-tu studentów kierunku – certyfikacja ma nastąpić w grudniu 2017 r.
--	---

Rada Programowa – 19 stycznia 2017 rok

Rekomendacje	Wdrożenie
<ul style="list-style-type: none"> ➤ W specjalności „Zarządzanie przedsiębiorstwem” zastąpić przedmiot „Strategie podatkowe przedsiębiorstwa” przedmiotem „Zarządzanie łańcuchem dostaw”. Rada Programowa dla kierunku uznała, że szczegółowa wiedza związana z optymalizacją podatkową i podobnymi technicznymi problemami może być przydatna w służbach finansowych przedsiębiorstwa, jednak dla osób zajmujących się całokształtem zarządzania firmą znacznie ważniejsze jest właściwe zorganizowanie logistyki firmy. Stąd propozycja uzupełnienia przedmiotów specjalnościowych obejmujących główne obszary zarządzania w przedsiębiorstwie (finanse, marketing, działalność podstawowa) o zarządzanie łańcuchem dostaw. ➤ W specjalności „Zarządzanie zasobami ludzkimi” zaproponowano przeniesienie przedmiotu „Operacyjne zarządzanie zasobami ludzkimi” z 3 na 4 semestr. 	<p>Planowane wdrożenie do programu kształcenia na rok akademicki 2018/2019 – prace nad programem rozpoczęte zostaną w październiku 2017 roku.</p>

Ad. 3 - Rekomendacje wynikające z analizy wyników BAM

BAM (Badanie Atrybutów Marki) jest corocznym badaniem przeprowadzanym we wszystkich Uczelniach grupy WSB, na wszystkich funkcjonujących Wydziałach. Badanie to jest kompleksowym narzędziem służącym ocenie wszystkich aspektów funkcjonowania Uczelni, poczynając od infrastruktury lokalowej, dydaktycznej poprzez badanie jakości obsługi we

wszystkich komórkach organizacyjnych, z którymi studenci mają kontakt w całym cyklu szkolenia, aż do szczegółowego badania zadowolenia z samego procesu dydaktycznego. Jest to, poza semestralnymi ankietami oceniającymi realizację poszczególnych przedmiotów przez kadre dydaktyczną, najważniejsze badanie pozwalające oceniać jakość realizacji procesu dydaktycznego. Jest to jednocześnie badanie, na podstawie wyników, którego formułowane są cele roczne menedżerów kierunków w zakresie podnoszenia jakości kształcenia na kierunku.

W obszarze dotyczącym dydaktyki studenci oceniają poniżej podane obszary takie jak: atrakcyjność programu, dostosowanie programu do rynku pracy, proporcję ćwiczeń do wykładów, dodatkową ofertę szkoleń, oprogramowanie, praktyczność kształcenia, atrakcyjność form zajęć oraz kadre dydaktyczną.

Co roku dla każdego kierunku przygotowywane jest szczegółowe zestawienie ocen studentów w ujęciu ogólnym, ale także z rozróżnieniem dla każdego naboru (roku studiów), trybu (stacjonarny/ niestacjonarny), ścieżki (licencjat, inżynier, magister), poziomu studiów (I, II, podyplomowe). Coroczne wyniki zestawiane są w odniesieniu do lat ubiegłych (od momentu przeprowadzenia pierwszego badania) i porównywane są pod kątem zmian ocen (wzrost, spadek) w poszczególnych obszarach. Zespół Dziekański wraz z Menedżerami kierunków bardzo szczegółowo analizuje otrzymane wyniki i ustala działania naprawcze lub doskonalące w oparciu o pozyskanie od studentów opinie. Dodatkowo ankieta zawiera zestaw pytań otwartych, gdzie studenci mogą zgłosić uwagi w obszarach nie objętych ankietą.

W czasie wizytacji przedstawiono ocenę obszarów dydaktycznych dla kierunku *Zarządzanie* w badaniu przeprowadzonym w roku akademickim 2015/2016, dla których rekomendowano podjęcie działań usprawniających - zgodnie z oczekiwaniami zgłaszanymi przez Studentów:

Wyniki BAM 2016	
<p>Uwagi do programu kształcenia zgłaszane przez studentów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zarządzanie II stopnia – zwiększyć proporcję ćwiczeń do wykładów • Zarządzanie I i II stopnia – zwiększyć ofertę szkoleń dodatkowych poza programem studiów 	<p>Zdefiniowano cele na rok akademicki 2016/2017 dla menedżera kierunku Zarządzanie w obszarze doskonalenia programu kształcenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Realizacja projektu EFS „Rozwój kompetencji studentów Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku kierunków Zarządzanie, Finanse i Rachunkowość, Turystyka i Rekreacja”, w ramach, którego zrealizowano certyfikowane szkolenia prowadzące do uzyskania kwalifikacji, zajęcia warsztatowe, wyjścia studyjne, dodatkowe zadania praktyczne w postaci projektów zespołowych; ➤ Realizacja wsparcia dla studentów kierunku Zarządzanie w postaci doradztwa zawodowego, w ramach projektu EFS „Nowa jakość Biura Karier – wsparcie studentów WBS w wejściu na rynek pracy”, objęcie 480 studentów WBS w Gdańsku tym programem. ➤ Zwiększenie ofert szkoleń i kursów poza programowych dla kierunku Zarządzanie – wdrożenia dwóch dodatkowych szkoleń na kierunku od X.2017; ➤ Uruchomienie nawiązanej współpracy z O4 - kształcenie dualne na kierunku; ➤ Analiza siatki programowej studiów II stopnia pod kątem realizacji ćwiczeń i wdrożenia zmian w ramach prac nad programem 2018/2019 ➤ Zwiększenie wykorzystania technologii informatycznych w ramach zajęć na studiach I jak i II stopnia – wdrożenie wykorzystania

Ad. 4 - Akredytacje programu kształcenia

Jak poinformowano Zespół oceniający w czasie wizytacji od roku 2014 podjęto działania mające na celu uzyskanie akredytacji International Assembly for Collegiate Business Education (IACBE). Wśród akredytowanych przez IACBE kierunków jest kierunek *Zarządzanie*. Współpraca z instytucją pozwoliła spojrzeć w nieco odmienny sposób na kształcenie na kierunku. W rezultacie wyodrębniono kluczowe z punktu biznesowego moduły kierunku i zrewidowano podejście do efektów kształcenia. Szkoła monitoruje osiągnięcia studentów w sposób zbliżony z filozofią IACBE i upublicznia wyniki osiągane w tym zakresie przez studentów. Proces oceny i ulepszeń ma charakter ciągły i rozpoczęto już prace nad ulepszeniem narzędzi oceny osiąganych efektów kształcenia w oparciu o dorobek IACBE. Pod koniec kwietnia 2017 r. uczelnia uzyskała pełne członkostwo w tej organizacji otrzymując akredytację dla kierunków: *Finanse i Rachunkowość*, *Logistyka*, *Turystyka i Rekreacja* i *Zarządzanie*.

W związku z procesem akredytacji IACBE w WSB w Gdańsku wdrożono na ocenianych kierunkach (w tym na kierunku *Zarządzanie*) procedury określania uzyskania finalnych efektów kształcenia przez studentów kończących studia. Procedury te zgodne są ze standardami międzynarodowymi i stanowią dodatkowy, odrębny sposób formułowania efektów kształcenia funkcjonujący obok wdrożonych wymogów Polskiej Ramy Kwalifikacji Zawodowych. W toku prac nad systemem określania uzyskania finalnych efektów kształcenia sformułowano po 5 takich efektów na każdym poziomie studiów

Na kierunku *Zarządzanie* na studiach I stopnia to:

1. Studenci będą w stanie przedstawić czynniki związane z tworzeniem, funkcjonowaniem, przekształcaniem i rozwojem organizacji gospodarczych;
2. Studenci będą w stanie omówić funkcje przedsiębiorstwa i ich wzajemne relacje;
3. Studenci będą mogli definiować i opisywać zdarzenia i procesy w organizacjach i ich środowisku;
4. Studenci będą mogli stosować metody, techniki i narzędzia zarządzania organizacyjnego;
5. Studenci będą w stanie przedstawić swoją wiedzę i umiejętności w sposób komunikatywny.

Na studiach II stopnia są to:

1. Studenci będą mogli analizować czynniki związane z tworzeniem, funkcjonowaniem, przekształcaniem i rozwojem organizacji gospodarczych oraz oceną ich znaczenia;
2. Studenci będą mogli analizować funkcje przedsiębiorstwa i ich wzajemne relacje;
3. Studenci będą mogli analizować i oceniać zdarzenia i procesy w organizacjach i ich środowisku;
4. Studenci będą w stanie ocenić i wybrać odpowiednie metody, techniki i narzędzia zarządzania organizacyjnego;
5. Studenci będą mogli skutecznie formułować i komunikować swoje zrozumienie kwestii zarządzania przy użyciu zaawansowanej terminologii specjalistycznej.

Istotą idei finalnych efektów kształcenia wprowadzonych w związku z akredytacją IACBE jest ocena efektów kształcenia przez Szkołę, nie zaś ocena wiedzy czy umiejętności pojedynczego studenta. W celu oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów zastosowano cztery narzędzia (2 bezpośrednie i 2 pośrednie):

1. Poziom ocen z recenzji prac dyplomowych,
2. Ocenę uzyskaną z odpowiedzi na pytanie kierunkowe podczas egzaminu dyplomowego,
3. Ocenę wybranych kryteriów podczas badania Exit Survey,

4. Ocenę jednego z kryteriów podczas badania absolwentów kwestionariuszem BAM.

Wyniki z dwóch pierwszych lat funkcjonowania systemu wskazują na dość wysokie wyniki uzyskiwane w poszczególnych miarach, jednak w niektórych kryteriach niższe od zakładanych.

Na podstawie uzyskanych wyników ocen uzyskania końcowych efektów kształcenia podejmowane są działania związane z:

1. Kształtowaniem siatki programowej,
2. Modyfikacją sposobu prowadzenia zajęć,
3. Rozwojem kompetencji nauczycieli akademickich.

Uczelnia stara się włączać przedstawicieli samorządu studenckiego w projektowanie programu kształcenia lub wprowadzaniu ewentualnych zmian do obowiązującego programu, w ramach pracy Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Księga jakości obejmuje zasady uczestnictwa studentów i absolwentów w opiniowaniu programów kształcenia. Studenci mają zapewnioną możliwość opiniowania przygotowanych projektów rozwiązań. Jednak z rozmowy z przedstawicielami Komisji wynika, że przedstawiciele samorządu studenckiego nie są aktywni na tym polu. Potwierdza to również rozmowa z przedstawicielami samorządu, którzy nie wskazali na proponowane przez siebie zmiany w zakresie programu kształcenia ocenianego kierunku studiów. Wynika to po równo z braku znajomości wśród studentów zagadnień związanych z tokiem studiów, jak również z niewystarczających działań podejmowanych przez Uczelnię, aby odmienić ten stan.

W powyższym aspekcie warto zwrócić uwagę na działania Menedżera Kierunku, który zbiera opinie uzyskane od studentów w czasie swoich dyżurów. Przedstawiciele samorządu studenckiego w czasie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA potwierdzili, że w czasie posiedzeń Rady Wydziału są często proszeni o wyrażenie opinii, nawet gdy samodzielnie nie przejawiają aktywności. Ponadto, przy wprowadzaniu zmian do programu kształcenia Uczelnia korzysta również z informacji uzyskanych od studentów za pośrednictwem badań ankietowych w ramach kompleksowego Badania Atrybutów Marki.

Przedstawiciele studentów nie biorą udziału w cyklicznym monitorowaniu i okresowym przeglądzie programu kształcenia. Uczelnia nie uwzględniła ich roli i znaczenia w tym procesie. W szczególności, samorząd studencki nie otrzymał w tym przedmiocie sprecyzowanego zakresu obowiązków. W ramach tej procedury, Menedżer Kierunku stara się natomiast pozyskać opinie studentów w mniej formalny sposób.

3.2

Publiczny dostęp do informacji w Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku jest zapewniany przez różne kanały informacyjne.

Poprzez strony internetowe Uczelni (<http://www.wsb.pl/gdansk/>) dostępne są publicznie m.in. informacje dotyczące:

- bieżącej oferty Uczelni, programu kształcenia w zakresie realizowanej oferty dydaktycznej na poszczególnych kierunkach studiów oraz poziomach studiów,
- wykładowców realizujących kształcenie w ramach danych kierunków,
- przedmiotów realizowanych na danym kierunku z dokładnością do danej specjalności,
- bieżącej rekrutacji oraz możliwości dalszego kształcenia i zatrudnienia absolwentów (m.in. studiów podyplomowych),
- partnerów biznesowych współpracujących z uczelnią,
- możliwości realizacji studiów zagranicznych,
- realizowanych projektów dofinansowanych z krajowych i zagranicznych źródeł,
- bieżących działań realizowanych przez organizacje studenckie funkcjonujące w ramach uczelni,

- zasobów bibliotecznych,
- prowadzonych programów i badań naukowych w ramach powołanych Instytutów,
- organizowanych stażach i praktykach oraz możliwościach zatrudnienia.

Dodatkowym kanałem i formą publicznego dostępu do informacji są portale społecznościowe. Na Facebooku istnieje strona, która dociera zarówno do aktualnych, jak i przyszłych studentów - fanpage. Ponadto Wydział aktywnie działa na portalach Twitter i LinkedIn.

Kolejnymi kanałami upubliczniania informacji, a przede wszystkim realizowania kampanii marketingowych są telewizja i radio, które informują o bieżącej ofercie Uczelni na rynku lokalnym, ale i ogólnopolskim.

Innym sposobem upowszechniania informacji są spotkania z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi:

- Dzień Pierwszaka – spotkania z pierwszo rocznymi studentami informujące o zasadach studiowania dla nowoprzyjętych studentów,
- Spotkania z menadżerem kierunku, dotyczące planu i programu studiów, efektów kształcenia, możliwości studiowania na wyższych poziomach studiów,
- Wyjazdy menedżerów kierunku oraz pracowników Biura Marketingu do szkół średnich w celu informowania o realizowanych inicjatywach, programie kształcenia, możliwości nawiązywania współpracy,
- Wyjazdy menedżerów kierunku oraz władz dziekańskich do przedstawicieli środowiska biznesowego w celu informowania o prowadzonej działalności i możliwości nawiązywania współpracy.

Na Wydziale Finansów i Zarządzania w Gdańsku nad stroną internetową opiekę merytoryczną sprawuje Dział Marketingu do zadań, którego należy m.in. promocja Uczelni i Wydziału wśród studentów, wśród potencjalnych kandydatów na studia oraz wśród potencjalnych partnerów biznesowych. Za treści zamieszczane na stronie odpowiadają kierownicy poszczególnych komórek organizacyjnych, którzy monitorują, zamieszczają i aktualizują informacje m.in. o ofercie dydaktycznej, sprawach studenckich, sprawach naukowych (np. konferencjach, projektach badawczych i dydaktycznych, publikacjach) itd., zasobów bibliotecznych w tym elektronicznych, pomocy materialnej i socjalnej itd. Nadzór merytoryczny nad całością sprawuje Dziekan Wydziału Finansów i Zarządzania w Gdańsku. Do informacji zamieszczanych na stronach internetowych mają dostęp zarówno studenci jak i interesariusze zewnętrzni w określonym obszarze uprawnień.

Ponadto studenci i pracownicy posiadają dostęp do informacji o programie i procesie kształcenia oraz jego wynikach w systemie informatycznym Uczelni (Extranet – studenci, Intranet – pracownicy) oraz na platformie Moodle. Na platformie Moodle znajdują się niezbędne materiały dydaktyczne (syllabus, e-serwis).

Studenci Wydziału mają dostęp do elektronicznej informacji (Extranet oraz strona internetowa) w zakresie: oferty kształcenia, planów zajęć, ocen, egzaminów i zaliczeń, wykładów do wyboru, specjalności, seminariów, zasad zaliczania i sesji egzaminacyjnej. Poprzez Extranet studenci dokonują wyboru specjalności, seminariów dyplomowych wykładów do wyboru; dokonują oceny prowadzonych zajęć dydaktycznych. Mają też możliwość pobrania standardowych formularzy podań oraz otrzymują informacje o decyzjach dziekańskich. W Extranecie umieszczana jest informacja o dyżurach nauczycieli akademickich, władz Wydziału i Uczelni. Jest to platforma, na której studenci mają dostęp do obowiązujących przepisów wewnętrznych, zarządzeń i procedur. Pieczę nad prawidłowym funkcjonowaniem systemów informatycznych sprawuje jednostka ogólnouczelniana – Dział Informatyki.

W Intranecie pracownicy znajdują informacje na temat: planu zajęć, terminów dyżurów, informacji o godzinach otwarcia działów, istotnych informacji z działów organizacyjnych, procedur dotyczących obrony prac dyplomowych, wzorów dokumentów, itp.

Narzędziem oceniającym dostęp do informacji publicznych są coroczne Badania Atrybutów Marki (pytania dot. m.in.: Moodle, Extranetu) zawierające przygotowane w różnym zakresie i różnym stopniu szczegółowości wnioski z wyników badania ankietowego (wśród kandydatów na studia, studentów, absolwentów, nauczycieli akademickich i pracodawców) rozpoznawalności marki, tj. WSB. Dostęp do tych danych mają nauczyciele akademicy, pracownicy administracji oraz studenci.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wyrazili swoje zadowolenie dotyczące jakości i aktualności informacji o programie kształcenia i realizacji procesu kształcenia oraz o przyznawanych kwalifikacjach, rekrutacji i możliwości dalszego kształcenia i zatrudniania absolwentów. Głównym źródłem informacji jest strona internetowa Uczelni oraz system extranet. Strona internetowa została oceniona przez studentów, jako przejrzysta i charakteryzująca się łatwym sposobem wyszukiwania potrzebnych informacji. Sylabusy przedmiotów zostały opublikowane dla studentów za pośrednictwem systemu Extranet. Taka opinia jest zgodna z oceną Zespołu Oceniającego PKA.

Uczelnia poznaje opinie dotyczące funkcjonalności strony internetowej oraz zakresu udostępnianych informacji w ramach Badania Atrybutów Marki. Studenci mają również możliwość zgłaszania swoich uwag odnośnie dostępu do informacji do Menedżera Kierunku lub bezpośrednio do administratora strony internetowej.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział Finansów i Zarządzania w Gdańsku określił i wdrożył zasady projektowania i zatwierdzania programów kształcenia. Prowadzi na kierunku *Zarządzanie* monitorowanie i okresowe (roczne) przeglądy programów kształcenia z udziałem interesariuszy wewnętrznych (studentów i nauczycieli akademickich) i zewnętrznych (przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego i absolwentów). Systematyczna analiza tego procesu oraz systematyczna ocena osiągania przez studentów zakładanych efektów kształcenia prowadzi do doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku, również z uwzględnieniem zapotrzebowania rynku pracy.

Wydział zapewnia również publiczny dostęp do pełnych i aktualnych informacji o programach kształcenia oraz bieżącej realizacji procesu kształcenia, tj. zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach dotyczących toku studiów dla wszystkich grup interesariuszy. Zapewnia również dostęp do warunków rekrutacji dla kandydatów na studia.

Uczelnia boryka się z niewielkim zaangażowaniem przedstawicieli studentów w prace nad projektowaniem zmian do programu kształcenia. Studenci nie są zaangażowani przez Uczelnię w procesy cyklicznego monitorowania i oceny programu kształcenia.

Uczelnia prowadzi systematyczną ocenę publicznego dostępu do informacji, w tym jego zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców i zapewnienia udział studentów w tym procesie. Dostęp do informacji i ich jakość są pozytywnie oceniane przez studentów.

Dobre praktyki

1. Badanie Atrybutów Marki jest wyznacznikiem doskonalącym jakości kształcenia.

Zalecenia

1. Wskazane byłoby uzupełnienie zestawu stosowanych dotychczas procedur o takie, które dotyczyłyby badania skuteczności procedur postępowania związanych z monitorowaniem, okresowym przeglądem programów kształcenia, a także weryfikacją osiąganych przez

studentów efektów kształcenia, w tym w szczególności w odniesieniu do weryfikacji prac dyplomowych.

2. Podjęcie działań mających na celu poszerzenie wiedzy przedstawicieli studentów w zakresie projektowania programów kształcenia, w tym również efektów kształcenia.

3. Włączenie przedstawicieli studentów w procesy monitorowania i okresowego przeglądu programu kształcenia.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne kadry

4.2. Obsada zajęć dydaktycznych

4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1.

Do minimum kadrowego zgłoszono 9 profesorów i doktorów habilitowanych, w tym 8 na I oraz II stopień studiów, a 1 tylko na I stopień studiów. Każdy z tej grupy ma dorobek naukowy z nauk o zarządzaniu lub jednocześnie z nauk o zarządzaniu i z ekonomii. Ponadto zgłoszono 9 osób ze stopniami naukowymi doktora, w tym 2 osoby tylko na I stopień studiów, pozostałe na oba stopnie. W tej grupie 6 osób ma naukowy z nauk o zarządzaniu, 1 z ekonomii, 1 z finansów i 1 z prawa. Ta ostatnia osoba – z dorobkiem prawniczym i bez odpowiedniego dla kierunku doświadczenia zawodowego, zgłoszona tylko do minimum na studia I stopnia – nie może być zaliczona, bo prawo nie jest dyscypliną, do której odnoszą się efekty kształcenia dla tego kierunku. Podobnie nie może być zaliczona jedyna zgłoszona do minimum osoba bez stopnia i dorobku naukowego, z dobrym doświadczeniem zawodowym z zarządzania, bo występując pojedynczo nie może zastąpić osoby ze stopniem doktora. Spośród 17 osób zakwalifikowanych do minimum kadrowego 12 ma zdobyte poza uczelniami znaczne doświadczenie zawodowe związane z treściami programowymi kierunku zarządzanie, a 5 ma mniejsze doświadczenie tego rodzaju. Informacje o dorobku naukowym i doświadczeniu zawodowym każdej z tych osób zawiera załącznik 4. Wszyscy zgłoszeni do minimum kadrowego mają odpowiednie liczby godzin zajęć na ocenianym kierunku i spełniają warunki formalne. Wszyscy, zatem mogą być zaliczeni do minimum kadrowego, a wymóg posiadania takiego minimum jest spełniony na obu stopniach studiów. Na ocenianym kierunku studiuje 1483 studentów, a zatem stosunek liczny nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego do liczby studentów wynosi 1:87. W dniach wizytacji był to stosunek poprawny, lecz zbliża się dzień zaostreżenia dotyczących go wymagań. Uczelnia przygotowała się jednak do odpowiedniego zwiększenia liczebności minimum kadrowego od października 2017.

Poza osobami zliczonymi do minimum kadrowego zajęcia na kierunku prowadzi:

- 11 profesorów i doktorów habilitowanych, w tym 3 reprezentuje dyscyplinę ekonomia, 4 nauki o zarządzaniu, 2 finanse i po 1 nauki o polityce, matematykę, geografę,
- 57 doktorów (11 z dyscypliny ekonomia, 13 nauki o zarządzaniu, 6 finanse, 5 psychologia, 4 matematyka, a ponadto prawo, nauki o polityce, językoznawstwo, literaturoznawstwo, pedagogika, psychologia, historia, nauki o kulturze fizycznej, nauki techniczne, filozofia, fizyka, socjologia, geografia, towaroznawstwo),
- 83 magistrów (w tym liczne grupy z kwalifikacjami z zakresu zarządzania, ekonomii, finansów i rachunkowości, filologii, psychologii, matematyki, a ponadto po 1-4 osób z kwalifikacjami z zakresu prawa, informatyki i ekonometrii, socjologii, teologii,

pedagogiki, elektroniki, turystyki i rekreacji, ochrony środowiska, politologii, administracji, biologii, pielęgniarstwa, wychowania fizycznego).

Wśród osób spoza minimum kadrowego niemal wszyscy mają znaczne doświadczenie w pracy dydaktycznej i około połowa ma doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelniami, odpowiednie ze względu na program kształcenia.

4.2.

Zajęcia na ocenianym kierunku prowadzi, więc liczny zespół (168 osób) o odpowiednio wysokich i zróżnicowanych kwalifikacjach, który stwarza dobre warunki do realizacji założonych efektów kształcenia. Obsada zajęć dydaktycznych zapewnia zgodność kwalifikacji z treściami programowymi. Jedyne znaczące odstępstwo od tej zasady przedstawiono w załączniku 6.

Wśród pracowników naukowo-dydaktycznych znaczącą grupę stanowią tzw. praktycy. W szczególności zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym są prowadzone głównie przez osoby posiadające doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, które odpowiada zakresowi prowadzonych zajęć. Kompetencje dydaktyków będących jednocześnie praktykami bardzo wysoko ocenili studenci, wskazując m.in. na dzielenie się przez nauczycieli swoim doświadczeniem praktycznym i odwoływanie się do licznych przykładów i studiów przypadku.

Za obsadę zajęć odpowiedzialny jest menedżer kierunku, który uwzględnia doświadczenie dydaktyczne i praktyczne nauczycieli oraz oceny wystawiane im przez studentów w badaniach ankietowych.

4.3.

Wyższa Szkoła Bankowa w Gdańsku konsekwentnie stara się tworzyć trwałe zespoły pracowników naukowo-dydaktycznych i dotyczy to także ocenianego kierunku. Wprawdzie jest to realizowane przede wszystkim poprzez pozyskiwanie z zewnątrz osób o odpowiednim dorobku naukowym, doświadczeniu dydaktycznym i zawodowym, ale także konsekwentnie dba się o rozwój kadr własnych i wykorzystuje do tego oryginalne instrumenty. Przede wszystkim jest możliwość publikowania we własnych wydawnictwach, dofinansowywania przewodów naukowych (w ostatnich 5 latach dotyczyło to 2 przewodów doktorskich i 3 habilitacyjnych związanych z ocenianym kierunkiem), dofinansowania publikacji w wydawnictwach zewnętrznych czy udziałów w konferencjach naukowych. Wsparcie merytoryczne jest realizowane w miarę możliwości nielicznego zespołu bardziej doświadczonych, zwłaszcza samodzielnych nauczycieli akademickich. Pracownicy naukowo-dydaktyczni podlegają okresowym ocenom za działalność naukową i dydaktyczną. Specyficzne jednak jest to, że dobry wynik oceny może być podstawą zwiększenia wynagrodzenia. Taką podstawą może też być udział w badaniach naukowych. Jako instrumenty motywujące do dobrej pracy naukowej i dydaktycznej wykorzystuje się też zmniejszenia pensum i nagrody rektora za osiągnięcia naukowe lub dydaktyczne, w tym za dobre wyniki ankiet studenckich. Nauczyciele akademicy biorą udział w certyfikowanych kursach metodycznych oraz szkoleniach podwyższających kompetencje dydaktyczne. Pracownicy prowadzący kształcenie na odległość są odpowiednio przeszkoleni.

Studenci ocenianego kierunku studiów mają zapewnioną możliwość oceny zajęć dydaktycznych w ramach przeprowadzanego, co semestr badania ankietowego. Badanie przeprowadzane jest w formie ankiety elektronicznej za pośrednictwem systemu Extranet. Ocena dokonywana jest przez studentów cyklicznie i dotyczy każdego nauczyciela akademickiego, z którym student odbywał zajęcia w danym semestrze. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA potwierdzili, że wypełniają ankiety przed sesją

egzaminacyjną. Rozwiązanie to ma wpływ na zwiększenie obiektywizmu studentów, natomiast uniemożliwia Uczelni zebranie opinii dotyczących każdego z etapów kształcenia, w tym również etapu weryfikacji uzyskania zakładanych efektów kształcenia. Studenci, którzy wypełnili ankietę otrzymują informację o średniej ocen, jaką uzyskał nauczyciel akademicki za pośrednictwem systemu Extranet, co motywuje ich do udzielania odpowiedzi. Jednak wśród studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA, niewielu z nich miało tego świadomość.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA potwierdzili, że dostrzegają efekty zgłaszanych przez nich uwag w formie bezpośrednich rozmów z Prodziekanem. Potwierdzili oni również, że znają mechanizmy mające na celu zapewnienie anonimowości ankiet, wypełnianych przez elektroniczny system, po zalogowaniu się. Przedstawione wyżej opinie są zgodne z oceną Zespołu Oceniającego PKA.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia i drugiego stopnia zgromadzono z bezpieczną nadwyżką. Liczny zespół odpowiednio wykwalifikowanych nauczycieli akademickich stwarza dobre warunki realizacji programów nauczania. Zajęcia powierza się nauczycielom akademickim o odpowiednich kwalifikacjach, w tym zajęcia służące kształceniu praktycznych umiejętności zawodowych prowadzą niemal wyłącznie osoby z odpowiednim doświadczeniem zawodowym. Działa spójny system naboru i wsparcia rozwoju kadr naukowo-dydaktycznych.

Mocną stroną oceny zajęć dydaktycznych przez studentów jest przede wszystkim kompleksowość i powszechność przeprowadzonego badania, jak również jakość i szczegółowość informacji zwrotnej udzielanej studentom. Warto zwrócić uwagę, że dla pełnego poznania opinii studentów o prowadzeniu zajęć, konieczne jest umożliwienie im wypowiedzenia się również odnośnie sposobu weryfikacji uzyskania zakładanych efektów kształcenia.

Ponad połowa kadry dydaktycznej posiada znaczące i stale aktualizowane doświadczenie zawodowe. Kadra stanowi mocną stronę ocenianego kierunku i odpowiada w pełni wymaganiom określonym przez praktyczny profil studiów.

Dobre praktyki

1. Większy niż w wielu innych uczelniach prowadzących kształcenie o profilu praktycznym udział nauczycieli akademickich z właściwym ze względu na treści programowe doświadczeniem zawodowym.
2. System wsparcia rozwoju naukowego kadr z oryginalnymi rozwiązaniami motywującymi oraz szkolenia umiejętności dydaktycznych.
3. Udostępnianie studentom średniej oceny uzyskanej przez nauczyciela akademickiego po zakończeniu badania. Informację otrzymują tylko studenci, którzy wypełnili ankietę, co również jest mechanizmem motywującym do wyrażania własnych opinii.

Zalecenia

1. Wprowadzenie do ankiety studenckiej pytań dotyczących sposobu weryfikacji uzyskania zakładanych efektów kształcenia i przeprowadzenie badania również w okresie po sesji egzaminacyjnej.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego stanowią kluczową grupę interesariuszy w procesie określania i weryfikacji efektów kształcenia. Ich aktywność w sposób jednoznaczny wpływa nie tylko na program kształcenia na kierunku *Zarządzanie*, ale również na jego realizację. Analizując aktywność interesariuszy zewnętrznych współpracujących z Władzami Wydziału można wskazać dwie płaszczyzny takiego współdziałania. Pierwsza obejmuje relacji pomiędzy przedstawicielami biznesu skupionymi wokół Rady Programowej. Drugą grupą tworzy współpraca ze środowiskiem samorządowym

Podstawowe znaczenie w kreowaniu i rozwoju budowaniu współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego spełnia Rada Programowa Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku. Członkowie Rady uczestniczą w cyklicznych spotkaniach, w celu wzmacniania praktycznego wymiaru studiów w WSB. W tym zakresie wymieniają się wiedzą i doświadczeniami praktycznymi dotyczącymi nowoczesnych metod kształcenia. Do tej pory, jak deklarują Władze Szkoły odbyło się 14 takich spotkań. Uczestnikami Rady Programowej Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku są między innymi przedstawiciele takich podmiotów jak: Bank PKO BP, PKO SA, Konsalnet Holding S.A., Pearson Central Europe Sp. z o.o., Samorząd Lokalny, Straż Pożarna, JobHouse, Kancelaria Adwokacka Wioleta Kazimierczyk, Szkoła Językowa Prestigue Lingua, MayDay, Dobry Hotel, State Street, Primeline Finance sp. z o. o., Jasmur, NoProblem, Intel Technology Poland, Thomson Reuters,

Niezależnie od funkcjonowania Rady Programowej Uczelnia wykorzystuje dla budowania i doskonalenia programu kształcenia inne formy współpracy z interesariuszami zewnętrznymi. Obejmują one:

- Członkostwo udział w pracach Business Centre Club,
- Wykorzystywanie w procesie dydaktycznym doświadczenia praktyków działających w podmiotach otoczenia społeczno-gospodarczego,
- Organizację praktyk zawodowych dla studentów Uczelni przez firmy i instytucje regionu,
- Organizację bezpłatnych seminariów dla pracowników urzędów, przedsiębiorstw i instytucji finansowych oraz nauczycieli,
- Prowadzenie różnych form kształcenia na zlecenie regionalnych podmiotów gospodarczych,
- Realizację studiów podyplomowych o programie ściśle powiązanych z aktualnymi wymogami praktyki gospodarczej,
- Współpracę ze Związku Banków Polskich dotyczącą organizowania szkoleń i egzaminów na samodzielny i dyplomowany pracownika banku w oparciu o System Standardów Kwalifikacyjnych w Bankowości Polskiej, jak również organizowanie szkoleń na Europejski Certyfikat Bankowca,
- Kształcenie dualne, w ramach, którego Uczelnia, aby jeszcze bardziej upraktyczyć studia, rozwija współpracę z firmami i przedsiębiorstwami. Skutkuje to prowadzeniem zajęć na wybranych specjalnościach, gdzie około 50% całego programu studiów to zajęcia praktyczne. Większość z nich odbywa się w rzeczywistych warunkach pracy a prowadzą takie zajęcia pracownicy danej firmy. Do tej pory takie umowy WSB zawarła z DCT Gdańsk SA (specjalność Logistyka portów morskich), Dobry Hotel (specjalność Hotelarstwo) oraz Global Service Center Polska Sp. z o.o (specjalność Inżynieria testów oprogramowania).

Reasumując ten wątek oceny należy podkreślić, że przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego stanowią kluczową grupę interesariuszy w procesie określania i weryfikacji efektów kształcenia. Niezwykle ważną z punktu widzenia profilu kierunku kwestią jest także kadra dydaktyczna, w znaczącym stopniu składająca się z praktyków. Przedstawiciele pracodawców mogą wpływać na określanie efektów kształcenia w zakresie umiejętności i

kompetencji społecznych również poprzez udział w Badaniu Atrybutów Marki. Warto podkreślić bezpośrednie i indywidualne kontakty, które nie zawsze formalizowane mają jednak znaczący i pozytywny wpływ na prowadzoną współpracę.

Wyrazem osiągnięć Szkoły w tym obszarze współpracy jest przyznanie WSB w Gdańsku w 2015 roku Medalu Europejskiego dla Usług. Medal Europejski jest niekomercyjnym, ogólnopolskim przedsięwzięciem, którego celem jest upublicznienie przykładów dobrej jakości i promocja metod jej osiągania. Wyróżniane są wyroby i usługi, które spełniają standardy europejskie. Medal jest rekomendacją wystawioną wyróżnionym produktom przez najważniejszą instytucję zajmującą się kontaktami Polski z Unią Europejską – Urząd Komitetu Integracji Europejskiej (współorganizatora i patrona) oraz przez Business Centre Club.

Ta prestiżowa nagroda została przyznana Uczelni za kształcenie na studiach podyplomowych m.in. za ich praktyczne walory przydatne na rynku pracy. Przyznanie tego medalu było również uznaniem Szkoły za skuteczność w pozyskiwaniu środków z funduszy unijnych, a poprzez to promowanie edukacyjnego udziału Unii Europejskiej w rozwoju polskiej gospodarki.

Współpraca Wyższej Szkoły Bankowej ze środowiskiem samorządowym obejmuje zagadnienia związane z funkcjonowaniem Uczelni w środowisku lokalnym i opiera się na bieżących kontaktach przedstawicieli władz lokalnych ze środowiskiem akademickim. Jej celem jest przekazywanie wiedzy na temat struktur, sposobu funkcjonowania oraz problemów nurtujących gremia samorządowe. Spotkania dotyczące problematyki samorządowej przyjęły formę regularnych sympozjów i seminariów.

Uczelnia współpracuje ściśle z władzami samorządowymi województwa i miasta. Wyrazem tego jest wspólne organizowanie seminariów i wykładów otwartych czy sesji panelowych przy okazji konferencji naukowych. Obejmuje ona również uczestnictwo przedstawicieli władz samorządowych w charakterze wykładowców.

Wyższa Szkoła Bankowa w Gdańsku ściśle współpracuje z Urzędem Miasta Gdańska i Gdyni, głównie poprzez inicjowanie przedsięwzięć oświatowych, zapraszanie do udziału w nich przedstawicieli Urzędu oraz sprawowanie patronatu honorowego przez Prezydentów nad przygotowanymi przez Uczelnię wydarzeniami edukacyjnymi.

W ramach organizacji konkursów, Targów Pracy, otwartych form edukacji, Uczelnia stale współpracuje również z przedstawicielami Pomorskiego Kuratorium Oświaty, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku, Starostwa Powiatowego w Kartuzach oraz organizacjami pozarządowymi m.in. z: Gdańską Fundacją Przedsiębiorczości, Gdańskim Centrum Obsługi Przedsiębiorcy, Gdańskim Związkiem Pracodawców oraz Centrum Edukacji Nauczycieli.

W 2012 roku WSB realizowała wraz z Urzędem Marszałkowskim Województwa Pomorskiego, projekt dofinansowany ze środków Unii Europejskiej „Nowa jakość zarządzania w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego”. Projekt miał na celu podniesienie jakości zarządzania oraz jakości stanowionych w UMWP aktów administracyjnych poprzez wdrożenie projektowego systemu zarządzania oraz podniesienie kompetencji 167 pracowników Urzędu. Realizacja projektu została nagrodzona w konkursie „Panteon Administracji Polskiej pod honorowym Patronatem Ministra Gospodarki”, w kategorii Urząd marszałkowski i wojewódzki.

W roku bieżącym Wyższa Szkoła Bankowa wraz z Gdyńskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli zorganizowała konferencję *Narzędzia cyfrowe w nauczaniu spersonalizowanym*, którą poprowadził Colin Rose z Wielkiej Brytanii.

Obecność i aktywność interesariuszy zewnętrznych podczas spotkania z Zespołem Wizytującym PKA potwierdziła długoletnią współpracę obejmującą m.in. realizację praktyk studenckich, organizowanie akcyjnych wizyt studyjnych dla studentów, realizację zajęć dydaktycznych przez przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych, udostępnianie danych i materiałów do prac dyplomowych studentom, aktywny i cykliczny udział w pracach Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Radzie Programowej. Współpraca z pracodawcami jest autentyczna i stanowi mocną stronę Wydziału, obejmuje różnorodne podmioty i jest ścisła, a pracodawcy mają poczucie wpływu na ofertę edukacyjną, proces dydaktyczny i weryfikację efektów kształcenia.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Jednostka odpowiedzialna za oceniany kierunek współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji oraz organizacji praktyk zawodowych w stopniu wyróżniającym. Rozwój kierunku, weryfikacja i modyfikacja treści programowych oraz uruchamianie nowych specjalności bazują na analizie potrzeb otoczenia gospodarczego i rynku pracy, a przedstawiciele pracodawców mają realną możliwość wpływania zarówno na ofertę dydaktyczną, jak i proces dydaktyczny.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

1. Proponuje się dalsze rozwijanie we współpracy z pracodawcami w zakresie prac dyplomowych, które nie zawsze mają praktyczny charakter (np. bazują na analizie problemów teoretycznych, w ograniczonym stopniu wykorzystują źródła empiryczne a tematyka prac nie zawsze związana jest z konkretnymi problemami o charakterze praktycznym).
2. Sugeruje się szersze omówienie możliwości przygotowywania prac dyplomowych na bazie pomysłów, uwag i sugestii pracodawców. Sugeruje się także włączenie absolwentów kierunku do udziału w pracach Komisji Jakości Kształcenia – pozwoli to na jeszcze skuteczniejszy wpływ interesariuszy zewnętrznych na dopasowanie programu studiów do aktualnych potrzeb rynku pracy.
3. W odniesieniu do udziału interesariuszy zewnętrznych w procesie konsultowania programu studiów i efektów kształcenia przedstawiono podczas wizytacji kilka pisemnych opinii z 2015 roku, które dotyczyły siatki programowej przedmiotów na kierunku. Z opinii tych wynika, że interesariusze zewnętrzni nie mieli uwag, jednak przesłane przez nich opinie były przygotowane wg tego samego szablonu. W związku z powyższym rekomenduje się prowadzenie bardziej szczegółowych i pogłębionych konsultacji z pracodawcami na temat programu studiów, aby ograniczyć wrażenie fasadowości w pozyskiwaniu opinii. Trafną i adekwatną formułą konsultacji są np. konsultacje prowadzone w ramach Rady Programowej, które warto kontynuować i rozwijać.
4. Kolejnym obszarem wymagającym dalszych działań jest wsparcie i umożliwienie studentom udziału w certyfikowanych kursach i szkoleniach zewnętrznych (np. w ramach oferty Biura Karier), co pozwoli nabyć dodatkowe kwalifikacje niezbędne do pracy zawodowej.

Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu ksztalcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spelnienia kryterium 6

Kierunek *Zarządzanie* ma akredytację The International Accreditation Council for Business Education. Są na nim obecnie uruchomiane (w okresie wizytacji trwały zapisy studentów) specjalności w języku angielskim na studiach I stopnia: International Business and Finance (w roku 2016/2017 prowadzona na kierunku *Finanse i rachunkowość*) oraz Tourism and Hotel Management. Nie ma natomiast zajęć w językach obcych (innych niż kształcenie języków) poza tymi specjalnościami. W minimum kadrowym jest samodzielny nauczyciele akademicki ze Słowacji. Ponadto lektoraty języka angielskiego prowadzi Brytyjczyk.

Mobilność międzynarodową studentów i nauczycieli akademickich umożliwia udział w programach Erasmus+, FSS – Mobilność Studentów i Pracowników Uczelni (wymiana z Norwegią i Islandią), Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy. Dzięki nim na studia zagraniczne wyjeżdżało w ostatnich 5 latach corocznie 1-3 studentów kierunku i do 4 na praktyki. Ponadto corocznie do uczelni zagranicznych wyjeżdżało 1-4 nauczycieli akademickich związanych przede wszystkim z tym kierunkiem. Najczęściej wyjeżdżano do Università Degli Stuoli del Sannino – Benevento Włochy, Northampton University Wielka Brytania, Matei Bel University Słowacja, a także do Uniwersytetu w Lizbonie. Studenci mają możliwość wyjazdu do uczelni zagranicznej w celu uzyskania dwóch dyplomów (polskiego i zagranicznego). Dotyczy to wspomnianego Uniwersytetu Benevento i ESC Troyes's INBA we Francji. Studia MBA prowadzi się we współpracy z Northampton University. Bliska współpraca i możliwości wymiany, (choć nie wykorzystywano ich w ostatnich latach na tym kierunku) dotyczy Poleskiego Uniwersytetu Państwowego w Pieńsku (Białoruś) i California International Business University.

Wymiana międzynarodowa pracowników i studentów jest podstawą prowadzenia specjalności anglojęzycznych, ale też te specjalności uruchomiono z myślą o stworzeniu warunków takiej wymiany. Wzbogaca ona ofertę programową kierunku, daje studentom możliwości wzbogacenia swego wykształcenia i zdobycia „podwójnego dyplomu”. Specyficzne jest, że istotna część wyjazdów zagranicznych pracowników Uczelni służy w pierwszym rzędzie wymianie doświadczeń dydaktycznych, zwłaszcza dotyczących metod kształcenia, oraz dyskusowaniu koncepcji kształcenia i programów.

Studenci ocenianego kierunku studiów, co jest zgodne z opinią Zespołu Oceniającego PKA nie mają zapewnionej możliwości wyboru zajęć fakultatywnych prowadzonych w języku obcym. Mogą jedynie brać udział w wykładach gościnnych prowadzonych przez profesorów z University of Northampton. Uczelnia zapewnia studentom możliwości kształcenia w zakresie języków obcych z wykorzystaniem regularnych spotkań z lektorami. Zdaniem studentów jakość nauczania języków obcych wymaga poprawy pod względem zapoznawania ich ze słownictwem specjalistycznym z zakresu ekonomii i ćwiczeniem umiejętności językowych.

Uczelnia jest obecnie zaangażowana w program wymian oraz praktyk Erasmus+. Studenci niestacjonarni nie są jednak zainteresowani wyjazdami zagranicznymi. Przyczynami tego są: łączenie studiów z pracą zawodową oraz zobowiązania rodzinne, jak również obawa przed brakiem wystarczających kompetencji językowych oraz wysokie koszty utrzymania się w krajach zachodniej Europy. W obecnej sytuacji na Uczelni występuje sytuacja, w której jest więcej chętnych na wyjazdy niż dostępnych miejsc. Stąd konieczne jest zastosowanie obiektywnych kryteriów takich jak sprawdzian znajomości języka obcego, średnia ocen oraz rozmowa rekrutacyjna. Każdy z tych elementów jest punktowany, co umożliwia utworzenia rankingu studentów. Zdaniem studentów przyjęte kryteria mają charakter obiektywny. W roku akademickim 2016/17 wyjechało 3 studentów. Uczelnia zapewnia studentom możliwość wyjazdu na tożsamy kierunek studiów. Natomiast nie prowadzi ona projektów

międzynarodowych z uczelniami partnerskimi, w których mogliby wziąć udział studenci. Uczelnia nie uczestniczy też w krajowej wymianie studenckiej.

Uczelnia prowadzi aktywną politykę informacyjną, która ma na celu zachęcenie studentów do wyjazdów zagranicznych. Aktualne informacje na temat wyjazdów są dostępne dla studentów na stronie internetowej. Ogłoszenia o naborze są publikowane oraz rozsyłane do studentów za pośrednictwem poczty elektronicznej. Koordynator ds. wymian międzynarodowych organizuje spotkania informacyjne w czasie, których studenci powracający z wymiany dzielą się swoimi doświadczeniami. Koordynator zbiera również opinie od studentów powracających z wymiany w przedmiocie jakości kształcenia na uczelni zagranicznej.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Umiejscowienie kształcenia na kierunku zarządzanie przejawia się przede wszystkim wprowadzaniem specjalności anglojęzycznych, udziałem nauczycieli akademickich z zagranicy w procesie kształcenia, wymianą międzynarodową studentów i nauczycieli akademickich. Słabe strony to niewielkie liczby studentów w wymianie, niewielka dotychczas liczba nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku, co powinno ulec poprawie po uruchomieniu specjalności anglojęzycznych, a także brak zajęć obcojęzycznych poza specjalnościami anglojęzycznymi. Mocna strona to intensywne wykorzystywanie współpracy zagranicznej do przenoszenia wzorców i doskonalenia koncepcji oraz metod kształcenia.

Na ocenianym kierunku studiów, nie są prowadzone zajęcia fakultatywne w języku obcym. Zdaniem studentów, kształcenie w zakresie języków obcych wymaga poprawy w odniesieniu do umiejętności komunikacji oraz znajomości słownictwa specjalistycznego.

Organizacja kształcenia na ocenianym kierunku studiów nie utrudnia studentom wyjazdu na wymiany. Przyczyną niewielkiego zainteresowania wyjazdami ze strony studentów niestacjonarnych są: łączenie studiów z pracą zawodową, wysokie koszty utrzymania w państwach zachodniej Europy, zobowiązania rodzinne oraz niska znajomość języka obcego. Uczelnia podejmuje natomiast adekwatne kroki mające na celu promocję wymian międzynarodowych.

Dobre praktyki

Brak.

Zalecenia

1. Sugeruje się, aby niektóre zajęcia poza specjalnościami anglojęzycznymi prowadzić w językach obcych.
2. Proponuje się włączenie do programu kształcenia, przedmiotów prowadzonych w językach obcych o charakterze fakultatywnym.
3. Sugeruje się wykonanie analizy potrzeb studentów w zakresie kształcenia językowego i dokonanie odpowiednich zmian zmierzających do ich większego udziału w wymianie międzynarodowej.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

7.1. Infrastruktura dydaktyczna oraz wykorzystywana w praktycznym przygotowaniu zawodowym

7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1.

Uczelnia dysponuje w Gdańsku Wrzeszczu 2 budynkami użytkowymi w całości i w sposób ciągły, wynajmowanymi od swego założyciela i od gminy. Ponadto na soboty i niedziele wynajmuje sale w szkole średniej odległej o około 100 m od tych budynków i od nieco bardziej odległego Zakładu Doskonalenia Zawodowego. Zajęcia na ocenianym kierunku odbywają się w dwóch budynkach podstawowych i we wspomnianej szkole. Jest w nich 9 sal wykładowych, 49 sal ćwiczeniowych, 12 sal komputerowych (dostępne także poza zajęciami), 10 sal do zajęć z języków obcych i 2 laboratoria dla innych kierunków, łącznie około 3500 miejsc dla studentów. Budynki podstawowe są w bardzo dobrym stanie i bardzo dobrze przystosowane do potrzeb kształcenia oraz badań naukowych. Sale w budynku szkoły są w dobrym stanie. Wszystkie są właściwie wyposażone. W większości z nich są na stałe zainstalowane rzutniki multimedialne, ponadto są rzutniki przenośne tego rodzaju. W salach komputerowych jest sprzęt dobrej jakości. Jest dużo sprzętu elektronicznego o różnym przeznaczeniu, lecz w większości dla innych kierunków studiów. W dwóch podstawowych budynkach są: sale dydaktyczne, pokoje katedr, zespołów dydaktycznych studium języków obcych, pokoje socjalne, strefy studenta, infokioski, windy, toalety dla niepełnosprawnych, tabliczki brajlowskie, a także 2 zestawy wspomagające słyszenie i 12 zestawów komputerowych dla niedowidzących. W podstawowych budynkach jest bezprzewodowy dostęp do Internetu WiFi. Przy budynkach jest parking z 240 miejscami, obiekty sportowe i instalacje do rekreacji. W pracowniach komputerowych zainstalowano między innymi oprogramowanie wspomagające zarządzanie projektami LeanQTeam, SAP (zarządzanie przepływami i zapasami, z modułem księgowym), Else, internetową grę przedsiębiorczości i nieco mniej typowe dla kierunku, lecz przydatne, Symfonia (do praktycznych zajęć z rachunkowości i controllingu) i Rational Tem Concert (m.in. modelowanie procesów biznesowych). Brak natomiast profesjonalnego oprogramowania statystyczno-ekonometrycznego, do tego rodzaju zajęć wykorzystuje się MS Excel. W sumie baza jest nowoczesna i dobrze przystosowana do realizacji programu kierunku zarządzanie, także do zajęć o charakterze praktycznym. Dobrze pod tym względem dobierane są także miejsca praktyk.

W opinii studentów, co jest zgodne z opinią Zespołu Oceniającego PKA, infrastruktura dydaktyczna przeznaczona dla ocenianego kierunku studiów prezentuje wysoki poziom. Studenci potwierdzili, że nie zdarzyła się sytuacja, w której w sali wykładowej byłaby zbyt mała liczba miejsc w stosunku do liczby zapisanych na zajęcia studentów. Sale wykładowe są wyposażone w sprzęt audiowizualny, który wykorzystywany jest do wyświetlania prezentacji. Studenci potwierdzili również, że w czasie zajęć w pracowniach komputerowych pracują samodzielnie. W ich ocenie, Uczelnia tylko w niewielkim zakresie zapewnia im zdobywanie umiejętności w zakresie obsługi specjalistycznych programów komputerowych z zakresu zarządzania przedsiębiorstwem. Studenci mają natomiast możliwość bezpłatnego korzystania z infrastruktury Uczelni również poza godzinami zajęć.

Infrastruktura dydaktyczna jest w pełni przystosowana do potrzeb studentów niepełnosprawnych ruchowo. W budynku Uczelni znajdują się podnośniki, podjazdy i toalety dostosowane do ich potrzeb. Uczelnia dysponuje miejscami parkingowymi dla osób niepełnosprawnych. Zainstalowanych jest kilka platform umożliwiających przemieszczanie się studentów pomiędzy poziomami budynków. Czytelnia przystosowana jest do potrzeb osób niedowidzących. Znajdują się tam specjalne powiększalniki, klawiatury z dużymi kontrastującymi przyciskami oraz oprogramowanie z synteizatorem mowy i lupą powiększającą. Uczelnia wypożycza sprzęt umożliwiających studentom niepełnosprawnych pełen udział w procesie kształcenia.

W ocenie eksperta ds. pracodawców, co jest zgodne z opinią Zespołu Oceniającego PKA, jednostka odpowiedzialna za oceniany kierunek dysponuje bazą dydaktyczną, która umożliwi prowadzenie zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym na odpowiednim poziomie do specyfiki kierunku oraz pozwala na uzyskanie umiejętności zgodnych z założonymi efektami kształcenia. Infrastruktura podlega ocenie w ramach Badania Atrybutów Marki. Opinie studentów na ogół oscylują wokół ocen dobrych i średnich.

Pracodawcy współpracujący z Wydziałem aktywnie uczestniczą w realizacji praktyk zawodowych. Sugeruje się natomiast pogłębianie i rozszerzanie współpracy z otoczeniem w odniesieniu do prac dyplomowych pisanych pod zapotrzebowanie pracodawców i z wykorzystaniem udostępnianych przez nich zasobów, co może stanowić dodatkową wartość dla pracodawców, a dla studentów możliwość zmierzenia się z praktycznym problemem wymagającym rozwiązania i możliwością nabycia ważnych dla rozwoju kariery zawodowej kompetencji.

7.2.

Uczelnia posiada bibliotekę główną zlokalizowaną w jednym z podstawowych budynków, a także bibliotekę wydziałową w Gdyni. Zbiory tego systemu to około 50 tys. woluminów, z tego około 37 tys. w Gdańsku. Ponadto w stałej prenumeracie są 84 czasopisma (69 w bibliotece gdańskiej). Jest dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki, IBUK Libra, NSBI, elektronicznych baz czasopism, baz abstrakto-bibliograficznych i bazy publikacji własnych pracowników. Biblioteka jest czynna codziennie w dogodnych dla studentów godzinach, dobrze zorganizowana, oparta na programie PROLIB z katalogiem OPAC, zdalnym dostępem do baz HAN, wrzutnią książek i możliwością wypożyczenia pozycji z czytelni na noc. W czytelni gdańskiej jest 40 miejsc, stanowiska do pracy indywidualnej i grupowej, 11 stanowisk komputerowych, w tym dla niedowidzących. Z dokonanego przeglądu wynika dobre wyposażenie w podstawowe podręczniki, a także dość dobre zbiory prac naukowych własnych i innych uczelni. W sumie jest to biblioteka zasobna i dobrze zorganizowana. Zapewne jednak niedoskonale wykorzystywana, bo w pracach dyplomowych nie znajdują właściwego odzwierciedlenia zbiory prac naukowych czy czasopism, w tym elektronicznych.

Studenci ocenianego kierunku mają zapewnioną możliwość korzystania z Biblioteki Uczelnianej. W ich opinii, Biblioteka jest odpowiednio zaopatrzona w wymaganą na ocenianym kierunku literaturę przedmiotu, a pozycje znajdujące się w zbiorze, prezentują aktualne treści. Studenci mają w niej możliwość uzyskania dostępu do czasopism naukowych oraz elektronicznych baz danych, w tym również do źródeł zagranicznych. Zaopatrzenie biblioteki, w ocenie studentów, zawsze odpowiada literaturze przedmiotu określonej w sylabusach. W Uczelni funkcjonuje kompleksowy, elektroniczny system informatyczno-biblioteczny, który umożliwia wyszukiwanie potrzebnych pozycji. Studenci pozytywnie odnieśli się do pracy pracowników biblioteki, którzy chętnie świadczą im pomoc w wyszukiwaniu odpowiednich pozycji. Uczelnia ponadto zapewnia studentom dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki.

7.3.

Nad rozwojem infrastruktury w sposób ciągły czuwa menedżer kierunku, który przyjmuje sygnały o potrzebach od studentów i pracowników, a na tej podstawie formułuje wnioski do kanclerza lub biblioteki. Dodatkowym źródłem informacji do takich wniosków są cosemestralne ankiety studenckie i ankiety pracownicze. Zespół oceniający nie otrzymał sygnałów o istotnych brakach czy opóźnieniach realizacji potrzeb.

Uczelnia w sposób systematyczny, co roku, bada opinie studentów w przedmiocie infrastruktury dydaktycznej i naukowej w postaci ankiety w ramach Badania Atrybutów Marki. Wyniki badań są podsumowywane w końcowym raporcie.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Pomieszczenia i sale dydaktyczne, w których odbywają się zajęcia ocenianego kierunku, są wystarczająco pojemne i funkcjonalne. Dobre jest wyposażenie pracowni komputerowych, choć wadą jest brak profesjonalnego oprogramowania statystyczno-ekonometrycznego. Biblioteka jest dobrze zorganizowana i ma zbiory odpowiednie dla ocenianego kierunku. Sprawny jest system doskonalenia infrastruktury.

Jakość i ilość zasobów bibliotecznych pozwalają na przygotowanie pracy dyplomowej bez konieczności korzystania z zasobów innych bibliotek. Podkreślić należy również systemowe podejście Uczelni do pozyskiwania i gromadzenia opinii studentów w przedmiocie infrastruktury i zasobów bibliotecznych.

Jednostka odpowiedzialna za oceniany kierunek zapewnia bazę dydaktyczną wyposażoną w urządzenia multimedialne i narzędzia do prowadzenia zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym, umożliwiające uzyskanie umiejętności zgodnych z aktualnym stanem praktyki związanej z ocenianym kierunkiem studiów. Warunki dla właściwego przebiegu procesu dydaktycznego na profilu praktycznym są zapewnione (odpowiednie sale, sprzęt i wyposażenie multimedialne, odpowiednio liczne grupy zajęciowe z zastrzeżeniem zbyt licznych grup konwersatoryjnych).

Dobre praktyki

Brak.

Zalecenia

1. Proponuje się zaopatrzyć pracownie komputerowe w oprogramowanie statystyczno-ekonometryczne.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1.

Oceniając kryterium dotyczące opieki nad studentami oraz wsparcia w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia, warto zwrócić uwagę, że spośród studentów drugiego stopnia licznie zgromadzonych na spotkaniu z Zespołem Oceniającego PKA, większość z nich, w odpowiedzi na pytanie potwierdziła, że kontynuuje studia po ukończeniu studiów pierwszego stopnia na WSB w Gdańsku. Świadczy to o ich zadowoleniu z jakości kształcenia oraz o właściwym podejściu Uczelni do ich potrzeb w zakresie procesu kształcenia.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA podkreślili dostępność nauczycieli akademickich, nie tylko w czasie zajęć, ale również w czasie konsultacji. Godziny konsultacji nie kolidują im z planem zajęć obowiązkowych, a w czasie sesji nauczyciele akademicy odbywają dodatkowe dyżury. Studenci ocenianego kierunku studiów regularnie korzystają z możliwości kontaktu z nauczycielami za pośrednictwem poczty elektronicznej,

podkreślając przy tym sprawną komunikację i możliwość uzyskania szybkiej odpowiedzi zwrotnej.

Na ocenianym kierunku studiów, głównym mechanizmem motywującym studentów do osiągania lepszych wyników w nauce jest stypendium rektora. Stypendium to jest przyznawane na podstawie średniej ocen oraz osiągnięć naukowych, sportowych lub artystycznych. Studenci pozytywnie ocenili katalog uznawanych osiągnięć oraz sposób ich przeliczania na punkty. Przyjęte kryteria mają ich zdaniem charakter obiektywny i w sposób prawidłowy wartościują istotę danych osiągnięć. Poza tym, studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA, wskazali także na inne mechanizmy motywacyjne tj. konkurs na najlepszą pracę dyplomową i możliwość uzyskania zniżki w czesnym dla osób angażujących się w życie Uczelni.

Studenci mają zapewnioną możliwość zgłaszania pisemnych wniosków we wszelkich sprawach związanych z tokiem studiów. Zawsze otrzymują oni odpowiedź albo w formie pisemnej, za pośrednictwem systemu extranet albo w rozmowie telefonicznej z pracownikami sekretariatu. Studenci mają również zapewnioną możliwość wszczęcia trybu odwoławczego od decyzji Dziekana. W przypadku powstania problemu dotyczącego większej grupy studentów, głos zabierają starości albo przedstawiciele samorządu studenckiego. W ich opinii postulaty studentów spotykają się z życzliwym przyjęciem ze strony władz Uczelni. Jeśli są one odpowiednio uargumentowane, następuje wprowadzanie ich w życie. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA nie potrafili przywołać przykładu sytuacji konfliktowej na Uczelni. Ich zdaniem gdyby do takiej sytuacji doszło, na pewno podjęto by rozmowy pomiędzy władzami dziekańskimi a samorządem studenckim.

Uczelnia wspiera działalność samorządu studenckiego zarówno organizacyjnie jak i finansowo. Głównym zadaniem samorządu studenckiego jest reprezentacja stanowiska studentów w zakresie wszystkich aspektów kształcenia. Przedstawiciele samorządu studenckiego zasiadają w ciałach kolegialnych Uczelni i Wydziału, w tym w Senacie, Radzie Wydziału i Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Zawsze, z odpowiednim wyprzedzeniem otrzymują oni zaproszenia na posiedzenia, wraz z kompletem dokumentów. W czasie posiedzeń są oni zachęceni do prezentowania stanowiska studentów. Samorząd studencki jest również organizatorem licznych projektów kulturalnych, integracyjnych i sportowych, które są finansowane przez Uczelnię. Na działalność studencką, Uczelnia rocznie przeznacza 100 tysięcy złotych, które pozostają w dyspozycji samorządu. Ponadto przedstawiciele samorządu studenckiego, wskazali, że nie mają problemów formalnych z uzyskaniem dofinansowania i z jego późniejszym rozliczeniem. Samorząd posiada własną, w pełni wyposażoną, siedzibę. Przedstawiciele samorządu studenckiego mają również zapewnione środki na udział w konferencjach i szkoleniach organizowanych przez Parlament Studentów RP.

Na ocenianym kierunku studiów działają trzy studenckie koła naukowe tj. Koło Naukowe Profit, Akademia Rozwoju Osobistego WSB, WSB TV. Najściślej z ocenianym kierunkiem studiów związana jest działalność Koła Naukowego Profit. Członkowie Koła cyklicznie uczestniczą w ogólnopolskich studenckich konferencjach naukowych. Z dokumentacji przedstawionej przez uczelnię wynika, że większość działalności koła skupiona jest wokół tematyki finansów i rachunkowości. Koło w sposób marginalny zajmuje się natomiast tematyką zarządzania. Należy zwrócić uwagę, że członkowie koła organizują liczne warsztaty zarówno z zakresu umiejętności miękkich np. „Zostań ninją rekrutacji” oraz umiejętności zawodowych we współpracy z partnerami biznesowymi uczelni. Każde w ww. kół naukowych ma swojego opiekuna naukowego z grona nauczycieli akademickich, który udziela wsparcia jego członkom zarówno na polu merytorycznym jak i organizacyjnym. Przedstawiciele kół naukowych ocenili wsparcie finansowe udzielane przez Uczelnię, jako

adekwatne do ich potrzeb. Mają oni zapewnioną możliwość organizacji własnych projektów mających na celu rozwój kompetencji zawodowych.

Studenci niepełnosprawni mają zapewnioną regulaminową możliwość indywidualizacji toku studiów, w celu dostosowania go do ich potrzeb. Wsparcie organizacyjne zapewnia Pełnomocnik Rektora ds. studentów niepełnosprawnych. Zazwyczaj, pośredniczy on w kontakcie pomiędzy studentem niepełnosprawnym i nauczycielem akademickim np. w celu uzgodnienia sposobu prowadzenia zajęć oraz dostosowania formy egzaminu. Studenci mają możliwość korzystania ze specjalistycznego sprzętu, umożliwiającego im pełny udział w procesie kształcenia, podczas zajęć i egzaminów. Z rozmowy z Pełnomocnikiem wynika, że do tej pory żaden student nie wnioskuje o wyznaczenie asystenta lub tłumacza języka migowego. Jego zdaniem, w razie takiej potrzeby, Uczelnia nie miałaby problemu z odpowiednią reakcją.

W czasie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, studenci pozytywnie odnieśli się do pracy jednostek administracyjnych Uczelni, w tym głównie sekretariatu ds. studenckich. Podkreślili oni, że dzięki sprawności w działaniu, mają oni możliwość szybkiego załatwienia swoich spraw bez konieczności długiego oczekiwania w kolejce. Ponadto potwierdzili oni, że mają bezpośredni dostęp do Prodziekana ds. studenckich również poza wyznaczonymi godzinami przyjęć. Wyrazili oni swoją pozytywną ocenę dla pracy Prodziekana, który pomimo licznych obowiązków znajduje czas na pomoc w indywidualnych problemach studentów.

W Uczelni funkcjonuje Biuro Karier, do którego zadań należy wsparcie studentów w procesie wchodzenia na rynek pracy. Studenci niestacjonarni obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA potwierdzili, że bardzo rzadko korzystają z oferty biura karier ze względu na brak czasu związany z krótką obecnością na Uczelni w czasie weekendowych zjazdów. Podkreślili oni jednak, że bardzo często otrzymują informacje o aktywności Biura Karier za pośrednictwem systemu Extranet. Uznali oni jednak, że z tej oferty mogą korzystać studenci studiów stacjonarnych. Brak korzystania z oferty Biura Karier przez studentów niestacjonarnych może tłumaczyć stosunkowo niską ocenę działalności Biura w ramach Badania Atrybutów Marki.

Biuro organizuje dla studentów szereg bezpłatnych szkoleń z zakresu nabywania umiejętności miękkich oraz prowadzi poradnictwo zawodowe w pełnym zakresie. Uczelnia umożliwia także studentom realizację staży związanych z kierunkiem oraz rozwój kompetencji miękkich (m. in.: komunikacja, współpraca, zarządzanie sobą w czasie).

W ocenie eksperta ds. pracodawców WSB w Gdańsku posiada atrakcyjną ofertę w zakresie wspierania studentów ocenianego kierunku w procesie wchodzenia na rynek pracy. Działalność Biura Karier jest bez wątpienia mocną stroną Uczelni. Decyduje o tym m.in. szeroka i kompleksowa oferta (obejmuje ona m.in. organizację praktyk zawodowych, warsztaty i szkolenia, doradztwo zawodowe, pośrednictwo pracy i staży, spotkania z pracodawcami na terenie uczelni, wizyty studyjne, możliwość udziału w projektach stażowych i podnoszących kompetencje zawodowe itp.).

Studenci obecni na spotkaniu podczas wizytacji pozytywnie i wysoko ocenili takie elementy, jak organizacja praktyk zawodowych (we wcześniejszych latach w tym zakresie pojawiały się krytyczne opinie w ramach Badań Atrybutów Marki), zajęcia o charakterze praktycznym i kompetencje dydaktyczne osób z doświadczeniem zawodowym zdobytym poza Uczelnią. Działania Biura Karier adresowane do studentów Zarządzania, mimo znaczących działań promocyjnych, cieszą się jednak dosyć ograniczonym zainteresowaniem, co prawdopodobnie wynika ze specyfiki polegającej na znaczącym udziale studentów pracujących zawodowo.

8.2.

W opinii studentów, mają oni zapewniony dostęp do informacji o formach opieki i wsparcia, głównie za pośrednictwem strony internetowej oraz systemu Extranet. Ocenili oni, że udostępniane im informacje odpowiadają ich potrzebom i są na bieżąco aktualizowane. Przepływ informacji pomiędzy Uczelnią a studentami następuje również w sposób mniej formalny tj. za pośrednictwem starostów grup zajęciowych oraz samorządu studenckiego.

Studenci mogą ocenić wsparcie dydaktyczne udzielane im przez nauczycieli akademickich w ankiecie oceny zajęć dydaktycznych przeprowadzanej, co semestr za pośrednictwem systemu Extranet. Uczelnia prowadzi również dodatkowe badanie opinii studentów o ich satysfakcji ze studiowania na ocenianym kierunku studiów, które umożliwia poznanie opinii studentów w pozostałych aspektach nie uwzględnionych w ocenie zajęć dydaktycznych tj. Badanie Atrybutów Marki. W ramach powyższego działania, Uczelnia prowadzi wśród studentów badanie ich opinii o działalności jednostek administracyjnych, a w tym również, jakości kadry wspierającej proces kształcenia. Stosowane narzędzie pozwala na zdiagnozowanie mocnych i słabych stron obsługi administracyjnej Uczelni. Uczelnia wdraża w sposób ciągły działania doskonalące zainicjowane przez wyniki ww. badań.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Uczelnia prezentuje rzetelne podejście do konieczności ciągłego zapewniania studentom wsparcia w procesie uczenia się, a udzielane opieka i wsparcie są zindywidualizowane w stosunku do potrzeb poszczególnych grup studentów. Na uwagę i pozytywną ocenę zasługuje dostępność nauczycieli akademickich i ich pomoc w uczeniu się i uzyskiwaniu zakładanych efektów kształcenia. Uczelnia zapewnia kompleksowe i skuteczne mechanizmy wsparcia studentów we wchodzeniu na rynek pracy. Na uwagę zasługuje bogata aktywność Biura Karier. System rozpatrywanie skarg i wniosków studentów należy ocenić, jako przejrzysty i skuteczny. Samorząd studencki zgłosił konieczność zwiększenia środków na finansowanie swojej działalności.

Zdaniem studentów, mają oni zapewniony pełen dostęp do aktualnych informacji o formach i rodzajach udzielanego im wsparcia. Uczelnia ustala potrzeby studentów w tym zakresie za pomocą Badania Atrybutów Marki. Ponadto, działania podejmowane w celu doskonalenia systemu opieki oraz kadry wspierającej proces kształcenia, powinny zostać ocenione, jako wszechstronne i wieloaspektowe. Badanie Atrybutów Marki umożliwia poznanie opinii studentów na temat m. in. infrastruktury, jakości obsługi administracyjnej i działalności jednostek organizacyjnych Uczelni. Uczelnia podejmuje adekwatne działania w celu ciągłego doskonalenia systemu wsparcia.

Należy podkreślić szeroką i aktywną działalność Biura Karier, umożliwiającą wieloaspektowe wsparcie studentów w procesie wchodzenia na rynek pracy.

Dobre praktyki

1. Realizacja projektów stażowych oraz związanych z podnoszeniem kompetencji zawodowych, finansowanych z funduszy unijnych.
2. Wśród dobrych praktyk (dotyczących nie tylko ocenianego kierunku) warto zwrócić uwagę na realizację przedmiotu „Absolwent na rynku pracy” w ramach, którego zapraszani są pracodawcy, którzy po zajęciach pełnią indywidualne dyżury dla studentów.

Zalecenia

Brak

5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Kierunek *Zarządzanie* nie był dotychczas oceniany przez PKA.